

**AZ ORSZÁGOS VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2011. JÚNIUS 17-ÉN MEGTARTOTT ÜLÉSÉNEK A
JEGYZŐKÖNYVE**

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Tisztelettel köszöntöm az Országos Választási Bizottság ülésén megjelenteket, a Választási Iroda vezetőjét és tagjait, a sajtó képviselőit, a Választási Bizottság tagjait. Megállapítom, hogy a Választási Bizottság részéről 8 fővel vagyunk jelen, így az ülésünk határozatképes. A mai napirendjeink a kiküldött meghívó szerint népszavazási és népi kezdeményezési kérdések megtárgyalása lenne, és esetlegesen egyebek. Kérdezem, van-e valakinek a napirenddel kapcsolatosan észrevétele? Ha nincsen, akkor kérnék egy megerősítő szavazást a napirend elfogadásáról. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy a napirendet 8 igen szavazattal elfogadtuk.

Napirend

- I. Népszavazási kérdések és népi kezdeményezések elbírálása**
- II. Egyebek**

Előzetesen annyit mondanék, hogy köszönöm szépen azt az előkészítő munkát, amit az OVB tagjai a mai ülés előkészítésében kifejtettek. Azt hiszem, hogy érdemes volt ezt előkészíteni, hiszen végül is komoly kérdésekkel állunk szemben, jó felkészülten nekilátni, elég sok kérdést kell ma, illetve hétfőn megtárgyalnunk. Mindenkinek köszönöm a munkáját és a megküldött anyagokat. A szokott menetrend szerint megkérném Jackli Tamás urat, hogy ismertesse a kérdéseket, és ezt követően egyenként kerítünk sort a vitára.

- I. Népszavazási kérdések és népi kezdeményezések elbírálása**

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A mai nap folyamán 15 kérdést javasol az Országos Választási Iroda megtárgyalni, ebből az első 10 kérdést ugyanaz a három magánszemély nyújtotta be. Az első kérdés így hangzik:

- 1. Egyetért-e Ön azzal, hogy az álláskeresői járadék folyósításának időtartama az álláskeresővé válást megelőzően folyamatosan munkaviszonyban töltött idő egyötödénél, de legfeljebb 270 napnál kevesebb ne lehessen?”*

Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek – az iroda álláspontja szerint – megfelel.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Azt kérném, hogy aki az adott kérdésekben felkészült, és anyagot is előterjesztett, az szóljon elsőként hozzá, és aztán kerülne sor a vitára.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Az adott kérdés megtárgyalásához kigyűjtöttem az ide vágó jogszabályokat, vagyis a jelenleg hatályos törvényt a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról, valamint már a sajtóban megjelent törvényjavaslat ide vonatkozó részeit is, amelyet még a parlament nem tárgyalt meg, és nem fogadott el. Kigyűjtöttem továbbá a téma megvitatásához az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló törvény ide vonatkozó részeit, mik azok az elvárhatósági szabályok, amelyeknek az illető kérdés elfogadásához meg kell felelni.

Én most nem szeretném az egész törvényi rendelkezéseket itt felsorolni, mert azt gondolom, hogy azt az OVB tagtársak áttanulmányozták. Összefoglaltam a kissé bonyolult törvényi rendelkezéseknek egy rövidített köznapi szóhasználattal járó változatát is, tehát a jelenleg az álláskeresői járadék mely időtartamig folyósítható. Ennek a leghosszabb időtartama 270 nap a jelenlegi szabályok szerint. Mivel a felteendő kérdés megítélésem szerint ellentmondást tartalmaz, itt a kérdés szóhasználatával vannak a problémáim, mégpedig a legfeljebb és a kevesebb szópár ütköztetésére gondolok. Megítélésem szerint ez a kérdés ellentmondást rejt magában, és így nem felel meg annak a törvényi kritériumnak, hogy a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, a kérdés megfogalmazásának egyértelműnek kell lenni. Én azt javaslom, hogy ennek a kérdésnek az elfogadását, a hitelesítését tagadja meg a Választási Bizottság.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Megmondom őszintén, hogy ez a legfeljebb 270 napnál kevesebb ne lehessen, ez nekem is okozott, és okoz is fejtörést, hogy ezen pontosan mit is kellene érteni. Márpedig ez a kérdésnek egy alapvető része. Kíván-e valaki szólni az előterjesztéssel kapcsolatban, kinek van véleménye, észrevétele, ellenjavaslata?

Szabó Miklós OVB tag

Köszönöm Elnök Úr. Végül is gyakorlatilag itt egy nyelvtani problémáról tesz említést a Tisztelt Kolleganő. Én meg úgy vélem, hogy ez nem áll fenn, hiszen hogyha ez így lenne, akkor az a törvény, aminek a megmaradását célozza ez a beadvány, akkor már önmagában ugyanezt az ellentmondást tartalmazza. Ha ez az ellentmondás az eredeti törvényben benne van, akkor én úgy vélem, hogy ezt nem lehet felróni a beadványozónak. Gyakorlatilag ugyanez a kérdés merülhet fel, hogyha ott is alaposan szemantikailag elemezzük a szöveget. Nem tudok egyetérteni, én ezt nem látom olyan oknak, ami miatt ne lehetne hitelesíteni.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Szerintem a jelenlegi törvény nem tartalmazza ezt az ellentmondást, tehát az világosan van megfogalmazva álláspontom szerint.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Ha szólhatok az adott kérdéshez, két dolgot szeretnék mondani. Az egyik, hogy az összes kérdésre igaz az, hogy az alkotmánybírói határozatok alapján, meg egyébként is, számunkra nem igazán vizsgálendő az a kérdés, hogy mit akar elérni a kezdeményező az adott kérdéssel. Hogy ki tudjuk-e találni, vagy nem, az nem feladatunk, és nem is a dolgunk. Nekünk a kérdést abból a szempontból kell megvizsgálni, hogy az állampolgár tud-e a kérdésben dönteni, megfelel a kérdés az állampolgári egyértelműség kérdésének, illetve, hogy a jogalkotó, ha odáig jut a dolog, akkor el tudja-e dönteni, hogy van-e törvényalkotási feladata, és az, hogy az milyen tartalmú. Röviden ennyi. A konkrét ügyben pedig azt mondanám, hogy nincs így, mint ahogy a Miklós mondaná, tehát a törvény szövege ebből a szempontból egyértelmű mind a jelenlegi, mind a tervezet. A törvény szövege ugyanis azt mondja: „a járulék folyósításának leghosszabb időtartama 270 nap”. Ebben egyértelműen benne van, hogy leghosszabb időtartam a 270 nap, tehát ennél hosszabb nem lehet. Ha erre szeretett volna a kérdés irányulni, akkor erre irányulhatott volna, ebben megfogalmazásban nem erre irányul. Ez az én véleményem. Kérdezem, hogy kinek van még hozzászólni valója?

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Valóban nem releváns az, hogy mi volt az indítványozó szándéka. Az Alkotmánybírói határozat szerint az egyértelműség követelményként a választópolgár oldaláról, az ő

esetében kizárólag egyféleképpen értelmezhető értelmezés jöhet szóba, amit egyértelműleg igennel vagy nemmel lehet megválaszolni. Azt gondolom, hogy a jogalkotó tudna erre mit lépni, de a választópolgár oldaláról ebben a formában valóban vannak benne értelemzavaró kapcsolatok a mondatrészek között, úgyhogy ebben a formában ez valóban nem egyértelmű. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Még valaki? Ha nincsen, akkor, mivel kétféle álláspont hangzott el, ezért első körben úgy teszem fel szavazásra a kérdést, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Egy fő. Ellenszavazást kérek. Megállapítom, hogy a kérdés hitelesítését az Országos Választási Bizottság 7:1 arányban elutasította, megtagadta az elhangzott indokok alapján, tehát, a választópolgári egyértelműség hiányára figyelemmel. Köszönöm szépen, nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A 2. kérdést szintén ugyanaz a három magánszemély nyújtotta be. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek itt is megfelel, és az íven a következő kérdés szerepel.

- 2. "Egyetért-e Ön azzal, hogy az álláskeresői járadék összege ne lehessen alacsonyabb az álláskeresővé válást megelőző 12 havi átlagkereset 80%-ánál?"*

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Megítélésem szerint, itt megint csak vissza kellett nyúlni a jogszabályokhoz, a 2. kérdéshez már nem emeltem be azokat a törvényi részeket, amelyekről szólnak tulajdonképpen ezek a kérdések. Viszont összefoglaltam röviden köznapi szóhasználattal a lényegét az OVB tagoknak, hogy jelen pillanatban az álláskeresői járadékot mi alapján számolják ki. Kétségtelen tény, hogy a jelenlegi szabályozás az meglehetősen bonyolult, és a kérdésfeltevő megítélésem szerint ezen a helyzeten szeretett volna ezzel a kérdésfeltevéssel javítani, mert maga a kérdés feltevésében én jogellenességet nem látok, illetve nem látok olyan indokot sem, hogy nem felelne meg az egyértelműség és egyéb ilyen elvárásoknak. Azonban egy sikeres népszavazás esetén beáll a törvényalkotóval szemben az a kötelezettség, hogy a kérdésnek megfelelő törvényt alkossa meg, ezért úgy gondolom, hogy egy, már a megalkotás pillanatában erősen megváltoztatnám az elfogadott költségvetési év számait. Ezért én úgy gondolom, hogy egy ilyen kérdés feltevésénél mindenképpen az időpontot rögzíteni kellene, hogy mikortól lenne álláspontja szerint aktuális ennek a járadék-kérdésnek a rendezése. Ezért én ezt egy alapvető hiányosságának tartom, hogy nincs benne az időpont megjelölve. Én magát a megszövegezést azt elfogadhatónak tartom, de hiányolom belőle a megjelölését az időpontnak, és emiatt a költségvetést megítélésem szerint erősen befolyásolná, így a megtagadást javaslom.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. További szempontot hadd vessek fel a vita számára. Én más gondot is látok a kérdéssel kapcsolatban. Szerintem, a kérdés egyértelműsége is erősen megkérdőjelezhető. Hogyha megnézzük a hatályos jogi szabályozást, megállapítható, hogy napi és havi összegben állapítható meg a járadék, attól függően, hogy a kifizetés hogyan néz ki. Ez a kérdés nem szól arról, hogy itt napi, vagy havi összegről van szó, illetve egyébként sem értelmezhető a számomra, hogy a 12 havi átlagkereset 80%-a annak az eredménye az mi lesz. Az gyakorlatilag az egyéves átlagkereset 80%-a, azt milyen időszakra vonatkoztassuk, és az hogyan felel meg egy konkrétan megállapítható járadéknak. Azt még utána, ha vissza

kellene osztani havi szintre, vagy hogyan és mindként kéne ezt meghatározni. Köszönöm szépen, várom a további észrevételeket, véleményeket.

Dr. Litresits András OVB tag

Az utolsó észrevételt azt abszurdnak tartom, mert mivel nincsen beleírva a kérdésbe, hogy a KSH által közölt, vagy bármilyen nemzetgazdasági átlagjövedelemhez képest kellene viszonyítani, így azt gondolom, hogy a normál logika, a józan parasztság alapján, ahogy szokták mondani, nyilván az érintett személynek a 12 havi átlagkeresetének a 80%-a, amiről a kérdés szól, illetve vonatkozik. Arra a felvetésére is Elnök Úrnak válasz van a kérdésben, azt gondolom, hogy ezt mire kell érteni, hiszen a kérdés úgy szól, hogy egyetért-e Ön azzal, hogy az álláskeresési járadék összege ne lehessen alacsonyabb az álláskeresővé válást megelőző 12 havi átlagkereset 80%-ánál, tehát az álláskeresővé válást megelőző, nyilván itt van egy egyértelmű határnap, hogy az adott személy mikor kerül ebbe a stádiumba, álláskeresővé mikor válik, és az ezt megelőző 12 havi átlagkereset pedig egy matematikai szám, ami különösebb értelmezést nem igényel, csak egy egyszerű számolást. Az a felvetése az Elnök Úrnak, hogy napi, vagy havi járadék, azt gondolom, hogy az pedig egy jogalkotási kérdés, de a magam részéről azt hiszem, és gondolom, hogy a köztudomásban nyilván mindenféle járadék esetén egy havi juttatásra gondolnak az emberek, hiszen a munkabérek, jövedelmek, és minden egyéb állami juttatás, a nyugdíjtól elkezdve sok mindenben át, havonta egyszer érkezik. Nem hiszem, hogy itt a választópolgári döntésnél ez lenne egy óriási nagy probléma, hogy most ez egy napi szintű támogatás, vagy havi, mert nyilvánvalóan irreális lenne, ha napi járadékról kellene beszélni, hiszen úgy is havonta csak egyszer kerül kiutalásra. A magam részéről ebben a formában nem látok problémát a hitelesítés körében. Amit Bozsóki Éva kolleganő felvetett az időpont kérdésében, hogy mikortól kívánják a beadványozók, nem hiszem, hogy ez is éles problémához vezetne. A pozitív országos népszavazás esetén van egy jogalkotói kényszer, ha szabad így fogalmaznom, amikor ezt a szabályozást el kell fogadni. Ennek nagyon sok körülménye lehet, hogy azt mikortól kell bevezetni. A költségvetési érintettség körében pedig ezt már többször végigjártuk, hogy gyakorlatilag minden kérdésnek van áttételesen költségvetési vonzata, következménye, tehát ebből kifolyólag a magam részéről ezt sem látom a hitelesítés akadályának.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Maga az álláskereső fogalma az már járadékra jogosultságot jelent, ezt szeretném egyrészt mondani. A másik pedig az, hogy megítélésem szerint ez nagyon jelentősen érintené a költségvetést. Valóban ezeknek a kérdéseknek mind van költségvetési vonzata, viszont úgy gondolom, hogy ez nagyon jelentősen érintené. Tehát ilyen esetekben megítélésem szerint mindenképpen az időpontot fel kellene tüntetni a kérdéseknél. Én fenntartom az álláspontomat.

Szabó Miklós OVB tag

Én úgy vélem, hogy a kezdő időpont az szintén adott aszerint, hogy milyen módon, egyszerűen fejezzem ki magam, hogy hogy sül el ez a népszavazás. Tehát annak az eredménye lesz az, hogy bizonyos kötelezettsége van az országgyűlésnek. Annak is meg van szabva a határideje, hogy ott mennyi idő alatt kell azt abszolválni. Ez a kérdés feltevése szempontjából teljesen lényegtelen kérdés. Nem hinném, hogy tudnánk előre kitalálni egy olyan időpontot, amit meg lehetne nevezni. A kérdés feltevője úgy gondolom, hasonlóképpen vélekedik. Ami pedig a kiszámítási módszerről: valóban közismert, hogy bármiféle járadék, juttatás, segély megállapítása – évtizedek óta kormányzati kurzusoktól függetlenül – egyszerű matematikai metódus, aminek alapján megállapítják azt, hogy X-nek meg Y-nak egy napra milyen jövedelme volt az előző meghatározott időszakban. Ugyhogy én úgy vélem, hogy ez

sem jelenthet semmiféle akadályt az egyértelműség leküzdése irányában. Én a kérdés hitelesítése mellett foglalom állást.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Csak röviden annyit tennék hozzá, hogy az egyértelműségi aggályokat én sem osztom. András érveivel egyetértek. Annyit tennék hozzá a költségvetési érintettség kérdéséhez, ami kizáró ok lehet az OVB és az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján, azonban itt valóban lehet olyan következmény a kifizetések ütemezése az indokolhatja az adott évi költségvetési törvény módosítását. Nem tudjuk azt, hogy mikor lesz eredményes népszavazás a kérdés következményeként. Hosszú folyamat lehet, lehet, hogy év közben kerül erre sor. Azt gondolom, hogy az a helyes, hogyha követjük az OVB és az Alkotmánybíróság 2007. óta követett gyakorlatát, mikor ilyen kérdésekben azt a megfogalmazást várja el, hogy „a népszavazást követő év január 1-jétől kezdődően”. Ezt az időhatárt én is hiányolom a kérdésből.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Egy magánszemély – aki jelen van az OVB ülésén – jelezte, hogy szólni kíván a kérdéshez. Ő ugyan nem előterjesztő, de gondolom, megadhatjuk neki a szót. Kérdezem, hogy van-e kifogás ellene? Nincsen, akkor, tessék parancsolni. Hallgatjuk.

K. G. állampolgár

Tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen a szót. Örömmel hallgatom ezt a konstruktív vitát. Utoljára egyetemista koromban jártam OVB ülésekre, kicsit még nosztalgikus érzéseim is vannak. Egy dolgot szeretnék felvetni itt ennek a kérdésnek a kapcsán. Én is azt gondolom, hogy a kérdés egyértelműségét nehéz lenne vitatni. A költségvetéssel kapcsolatosan azonban szeretném jelezni azt, hogy önmagában az álláskereső járadéknak az összege az korántsem jelent egyértelmű hatást a költségvetésre, ugyanis a folyósításnak az időpontját ez a kérdés nem érinti. Tehát ad absurdum a jogalkotó úgy is tudja érvényesíteni ennek a kérdésnek a végrehajtását a jogalkotásban, hogy ez semmilyen módon nem érinti a költségvetést. Adott esetben az összeget is csökkenti a folyósítási időszakhoz. Ezzel együtt is van kérdés erre vonatkozóan is, azt gondolom, hogy ez a kérdés önmagában úgy is kielégíthető jogalkotási szempontból, hogy az semmilyen módon a költségvetésnél nincsen. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük. Én a vitához a következőt szeretném hozzátenni. Változatlanul fenntartom az egyértelműséggel kapcsolatos aggályaimat. Ha példát hozunk, akkor megnézzük valakinek 12 havi átlagkeresete kijön mondjuk 1 millió forintra kerekben, annak a 80%-a 800 ezer forint, most akkor ezzel mit is kell kezdeni. Nyilván, hogy az országgyűlés ki tudja alakítani, hogy ez eddigi szabályok alapján, hogy akkor ezt osztjuk-szorozzuk, és megállapítja ebből a havi, meg a napi összeget. De ad absurdum azt is lehet vonni, ha valakinek 90 napra jár, 120 nap jár, vagy 180 nap jár a járadék, akkor ez az összeg jár neki? A kérdésből szerintem erre nem adható egyértelmű válasz. Ez az egyik, a másik, hogy Pozsár Zoltán véleményét, illetve az előterjesztő véleményét osztom annyiban, hogy valóban a 2007-es népszavazási kezdeményezések kapcsán egyértelművé vált az a gyakorlat, és az az elvárás az Alkotmánybíróság részéről, hogy amennyiben a költségvetés érintettsége főleg a kiadási oldalról közvetlenül megállapítható, abban az esetben elvárás, hogy a kérdésből egyértelmű legyen az, hogy az csak egy új, és induló költségvetési évre vonatkozik az új szabályozás, ami ezt érinti. Tehát egy már elfogadott költségvetést nem érintheti ez a kérdés. Erre tekintettel az ottani kérdések átdolgozásra kerültek, és külön meg lettek határozva, hogy hogyan és mikor léphetnek hatályba azok a rendelkezések. Az más kérdés, hogy azt követően, hogy a

népszavazás eredményes lett, ott az országgyűlés ezt nem várta meg, hanem az év közben módosította a vonatkozó jogszabályokat. Ennyiben én a költségvetés érintettsége miatt a kérdést a magam részéről nem látom hitelesíthetőnek.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag.

Nekem csak egy olyan egyszerű kérdésem lenne a jelenlévő állampolgárhoz, hogy ha igaz az, amit mondott, hogy végül is a jogalkotó úgy formálja ennek a kifizetésnek az idejét a törvényben, ahogy kvázi akarja, akkor mi értelme van a kérdésfeltevésnek. Én úgy gondolom, hogy semmiképpen nem válna megítélésem szerint az álláskereső javára, ez csak egy magánvélemény volt. A másik pedig, hogy megítélésem szerint ez a kérdés, ha elfogadásra kerülne a választópolgárok részéről, vagy támogatásra, akkor szerintem kedvezőtlenebb helyzetbe kerülnének az álláskeresők, mint a jelenlegi szabályok szerint. Mert, hogy az álláskeresővé válást megelőző 12 havi átlagkeresetet tesz fel kérdésként. Az álláskereső akkor válik, tehát a munkanélküli álláskereső regisztráltatja magát, és együttműködik ennek érdekében a hatóságokkal. Mi van azokkal az emberekkel, akik azt megelőzően 12 hónapig nem regisztráltatták magukat, hanem vagy feketén dolgoztak, vagy sehogyan sem. Megítélésem szerint a jelenlegi törvényi szabályozás sokkal kedvezőbb, mert az egy visszamenőleg több évre lehetőséget ad az akkori jövedelmeiknek a figyelembe vételére. Csak ennyit szerettem volna mondani. Köszönöm szépen.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Két gondolat. Az egyik gyakorlati, az irodától kérnék cáfolatot, ha nem így látják vagy bárkitől, ha itt ma pozitív válasz születne erre a kérdésre, realisan idén népszavazás, ebből fizikailag nem lehet már tekintettel, hogy június 17-e van, alkotmánybírósági jogorvoslat, aláírásgyűjtés, tehát én nem valószínűsítom, hogy ebből innentől kezdve az, hogy az idei költségvetési évet érintené, az nem áll meg. A jövőbeni költségvetés vonatkozásában pedig hivatkozni kívánok a 33/2007. alkotmánybírósági határozatra, ami annyit mond, hogy az Alkotmánybíróság megerősíti a jövőbeli költségvetésre valamely költségvetési törvényjavaslatra hivatkozva az aláírásgyűjtő ív hitelesítése megalapozottan nem tagadható meg, ha csak nem jövőbeli költségvetési törvényben szereplő egyes kiadásokról van szó. Ez a feltétel azt gondolom, ebben a kérdésben nem áll fenn. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm. Elméletileg az alkotmánybírósági út igénybevétele az vagylagos, vagy lesz jogorvoslat vagy sem, ennek megfelelően még akár szerintem, az idén lehetne eredményes népszavazást tartani ebben az ügyben, hogyha a jogorvoslatokat nem nézzük. Nyilván az eddigi gyakorlat nem ezt mutatja. Szerintem a különbség ebből a szempontból érdektelen, hogy most az év közepén, vagy a jövő év közepén lenne egy eredményes népszavazás, mert akkor az pedig úgy érintené azt az éves költségvetést, hogy arra szintén a költségvetési törvény nincsen felkészülve. Tehát azért szóltak ugyanazok a kérdések, amik január 1-jétől hatályosulnának azok az intézkedések, amelyekre a népszavazás irányult. Én nem látom a különbséget.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Egyetértek Elnök Úr előző felvetésével. Annyit Andrásához, hogy amit mondtál, hogy jövőbeli a költségvetési törvény, ezért nem tagadható meg a kérdés hitelesítése. Mi is ezt mondjuk. Azt gondolom, hogy pont erről van szó. Azt várjuk el, hogy ez egyértelműen egy jövőbeli időpont legyen, és ezért, ha ez teljesül, akkor véleményem szerint hitelesíthető lenne a kérdés. Ez az érv, ezt az érvelést is erősíti, amit jeleztem az előbb.

Dr. Litresits András OVB tag

Csak egy mondatot. Magyarországon már visszamenő hatályú jogalkotás is volt a közelmúltban, úgyhogy nem hiszem, hogy ez problémát okozna.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Jó, szerintem ezzel lezárhatjuk a vitát, végül is mindenki elmondhatta a gondolatait. Elsőként úgy teszem fel szavazásra a kérdés, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Megállapítom két fő. Ki az, aki a hitelesítést elutasítja? Ez összesen 6 fő. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy a kérdés hitelesítését az OVB megtagadta, alapvetően a költségvetéssel kapcsolatos kizártság miatt. Ez kapott többséget. A következő kérdés.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Harmadik kérdés. Az aláírásgyűjtő ívén a következő kérdés szerepel.

3. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tartson, amelyben az érintett személy a 18. életévét betöltötte?”

A kérdést ugyanez a három magánszemély nyújtotta be, és hasonlóan az előzőekhez ez az aláírásgyűjtő ív is a formai követelményeknek megfelel az Iroda álláspontja szerint.

Dr. Litresits András OVB tag

Előkészítőként ezekről a kérdésekről azt gondolom, relatíve egyszerűbbek, mint az előző kérdések. Tankötelezettség körében alapvetően az közoktatási törvényt kell megvizsgálni. A jelenleg hatályos közoktatási törvény 6. § (3) bekezdése rögzíti, hogy a tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló 18. életévét betölti. Ez a kérdés a jelenlegi a szabályozás fenntartására irányul. Arról lehetett hallani a médiában, hogy ezt csökkenteni kívánják. Költségvetési vonzata áttételes, ugyanis behivatkoztam a családok támogatásáról szóló törvényt is, úgyhogy iskoláztatási támogatásra jogosult a tankötelezettség teljes időtartalmára az érintett személy, illetve nyilvánvalóan a szülei, nevelői. Amennyiben a tankötelezettségnek a határideje 18. életévről csökken, itt nyilvánvalóan ennek áttételesen van költségvetési vonzata is, hiszen akkor kevesebb iskoláztatási támogatást kell kifizetni. Ez a költségvetési kapcsolat ez áttételes, az előző kérdésben a kifejtetteket fenntartom, tehát tiltott tárgykörbe emiatt jó magam nem sorolnám. A kérdés – azt gondolom – hogy egyértelmű, a magam részéről nem látok hitelesítési akadályt. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. További észrevételeket, véleményeket kérnék, ha van ilyen. Ha nincs, és még gondolkodtak, akkor én hadd mondjam el a véleményemet. Én osztom azt az András által elmondott véleményt, hogy a kérdés valóban egyszerű és megérthető. Így első ránézésre nincs is vele gond. Azonban a véleményem az, hogy ez a helyzet mégsem ennyire egyértelmű. Az alkotmánybírószági határozatokból szerintem egyértelműen megállapítható, hogy a kérdésekkel kapcsolatosan mi az elvárás. És pedig olyan kérdések megfogalmazása, amely arra szolgál, hogy meglévő szabályozást tartson fent a kezdeményező, ebben az esetben elvárás szerintem az, hogy a kérdésből ennek ki kell tűnnie. Ha ez nem tűnik ki, akkor a kérdés megtévesztő. Erre nézve nem tudtam több anyagot találni, de két alkotmánybírószági határozatra utalnék. Az egyik a 270/2010. AB határozat, a másik pedig a 118/2010. AB határozat, ez utóbbiból csak egy mondatot idéznék. Azt mondja az Alkotmánybíróság, hogy „a kérdés megfogalmazásából ugyanis tévesen arra a következtetésre juthat a választópolgár, hogy a kérdésben foglalt jogok gyakorlása a hatályos szabályozás szerint nincsen biztosítva”.

Itt konkrét esetben egy polgári eljárásjogi kérdéstről volt szó, amelynek a biztosítását kérte megadni az előterjesztő, illetve a kérdésfelvető, amely egyébként biztosítva van a polgári eljárásjogban. A másik az országgyűlési képviselők javadalmazásáról szolt, és ugyanúgy az állapítható meg belőle, hogy nem tehető fel a kérdés úgy, hogy abból ne derüljön ki az, hogy ez a meglévő szabályozás fenntartásra irányul, mert akkor azt mondja ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság, hogy „a kérdés ily módon megtévesztő, tehát ennek a körülménynek is ki kell tűnnie a választópolgár számára.” Márpedig a kérdés ezt a részt nem tartalmazza. Ennyiben az álláspontom az, hogy a kérdés az itt ismertett alkotmánybírósági joggyakorlatra figyelemmel megtévesztő, és a választópolgári egyértelműség számára ez nem elégséges. Nyilván, hogy az Országgyűlés el tudná dönteni azt, hogy itt van-e teendője, vagy nincs, ha odáig jutna a dolog, de a választópolgári egyértelműség ezt ennyiben megelőzi, szerintem.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Ha szabad egy rövid megjegyzéssel válaszolnom erre a felvetésre, bár kétségtelen, hogy vannak ilyen alkotmánybírósági határozatok. Ezt kicsit olyan „Nyuszika, hol a sapka?” kategóriának érzem. Ha jól emlékszem, pont a Civil Mozgalom kezdeményezte az országgyűlési képviselők költségvetési elszámolásának a módosítását, és nagyon sok kérdés érkezett az Országos Választási Bizottsághoz, majd jogorvoslatok miatt az Alkotmánybírósághoz az ún. bedölt lakáshitelek kategóriában különböző jogszabálymódosításokra, és ebben a két esetben az Alkotmánybíróságnak az volt a problémája a kérdéssel. Tehát, ha belekerülne az a rész ebbe a kérdésbe, amire Elnök Úr utalt, ha jól értelmeztem, hogy „továbbra is” az érintett személy 18. életévéig, tehát addig a tanévnek a végéig tartson. Ha ez a „továbbra is” bekerülne, akkor meg előállhat az a helyzet, hogy megjárva a alkotmánybírósági jogorvoslatot, aláírásokat összegyűjtötték, kitűzésre került az országos népszavazás is, és időközben módosult a közoktatási törvény, és már nem 18. életév lesz a határ, akkor meg az lenne a probléma a kérdéssel, hogy azért megtévesztő, mert nem fedí azt a valóságot, hogy továbbra is, hiszen már a hatályos szabályozással ez nem egyezik meg. Ebből kifolyólag, illetve utalván arra az alkotmánybírósági határozatra, amely kimondta, hogy a választópolgárok tájékoztatása az az ún. népszavazási kampányban is zajlik, bár kétségtelen, hogy Magyarországon népszavazásoknak az intézménye az nem mindig szorosan a kérdéshez tapadt, hanem egészen más következményei voltak, nemcsak a kérdéskörre utalok itt, amit Elnök Úr is említett a 2007-es népszavazásra, az nem állt meg a vizitdíjnál és egyéb kérdéseknél, de azt gondolom, hogy egyébként talán az jelenleg elmondható, például ez köztudomású tény, hogy 18. életévig fennáll a tankötelezettség. Az előzőből kiindulva, ha most megváltozna ez a kérdés, hogy továbbra is annak a tanévnek végéig tartson, akkor később, ha itt történik gyors jogszabályalkotás, ami manapság szintén nem lehetetlen esemény, akkor pedig az lenne a kérdéssel a probléma.

Szabó Miklós OVB tag

Kellő tisztelettel, de az Elnök Úr véleményét vissza kéne, hogy utasítsam, illetve vissza is utasítom, arra hivatkozva, hogy az előző üléseinken is többször felmerült ez a dilemma. Nevezetesen az, hogy mit tekintünk most érvényesnek, meg már tudjuk, hogy ugyan ez ma még érvényes, de holnapután, tehát január 1-jétől már nem érvényes, és hogy melyikhez viszonyítsuk azt a kérdést, ami elénk került. Erre szeretném emlékeztetni Elnök Urat tisztelettel, hogy a döntéseinket nem lenne szabad, hogy befolyásolja ez a kérdés. Mondjuk, hitelesítjük ezt a kérdést, a beadványozó elkezd a gyűjtést, valamikor vége lesz, lesz népszavazás vagy ebben az időszakban még, vagy már az új törvény életbe lépésekor, nem tudom, hogy ebben milyen morális kockázat van, mondjuk az Országos Választási Bizottságot illetően. Én úgy gondolom, hogy semmi, és éppen azért mivel többször kifejeztük többen, hogy nem igen akarunk semmiféle politikai tartalmat vizsgálni, meg belegondolni az elénk

kerülő kérdésekbe, ezért én úgy vélem, hogy Elnök Úr véleménye ebben a helyzetben nem áll meg. Ezért én a hitelesítés mellett fogok szavazni.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Igyekszem Elnök Úr észrevételeire egy alkotmánybírósági határozat példájával reagálni, ennek a száma 103/2007. A kérdés a következőképpen szólt: „Egyetért-e Ön azzal, hogy gyógyszereket továbbra is csak gyógyszerárban lehessen árusítani?” Amikor a kérdés alkotmányos fórumok elé került, akkor már a jogszabályi környezet megváltozott, viszont a továbbra is kitétel benne maradt a kérdésben. Ez a fajta értelemzavaró körülmény, hogy akkor tudja a választópolgár, hogy mi a hatályos szabályozás, és ehhez képest miről szavaz, azt gondolom, hogy mindinkább jelen volt a kérdésben, és ekkor mondta az Alkotmánybíróság, hogy „a kérdés egyértelműségét nem befolyásolja az, hogy a kérdés olyan helyzetre utal, amely a valóságban már nem áll fenn.” Ha időközben változik is a szabályozás, még az sem zavarja az érthetőséget, folytatom az idézetet, „a *továbbra is* szavak, a lényegi tartalmat nem érintik, nem változtatják meg, így a kérdésnek csak egyfajta értelmezése van, arra igennel, vagy nemmel egyértelműen válaszolni lehet, és az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e, és, ha igen, milyen tartalmú jogalkotói kötelezettség.” Úgy gondolom, hogy ez alapján semmiképpen nem hozható fel az az elvárás, hogy utaljunk a kérdésben arra, hogy márpedig ez egy hatályos szabályozás, a választópolgár ezt tudni fogja a népszavazási kampányból. A jogalkotó tudja, mert ez a dolga, azt gondolom, hogy ezt elvárni nem lehet. Ha az Alkotmánybíróság az elmúlt egy évben hozott döntésében vannak erre utaló fél mondatok, azt gondolom, hogy az is hasonló alkotmányos tévesztés - ha szabad ilyet mondanom -, mint, ami a népi kezdeményezés egyértelműsége kapcsán jött elő. Ezen a fórumon is többször beszéltünk arról, ha azt várja az Alkotmánybíróság, hogy a népi kezdeményezés ne tűnjön népszavazásnak, akkor azt gondolom, hogy nem helyesen értelmezi a jogintézményt. Hasonló tévútnak érzem ezt a fajta értelmezést, ami irányában semmiképpen nem mennék el, és nem bíznám erre a testületet. Azt gondolom, hogy a kérdéshitelesítésnek semmiféle akadálya nincs.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Amit a Zoltán az előbb elmondott, az szerintem annak a cáfolata, amit az András mondott. Tehát ezek szerint az én olvasatomban nekem van igazam, nyilván Ti máshogy értelmezték ezt. Ez pont arra szolgál, hogyha a kérdésben benne lenne, hogy továbbra is, és menet közben valóban megváltozna a jogszabály, a kérdés hitelesítését önmagában nem érintené utólag, és ettől a kérdést hitelesíteni lehet. Azonban nincsen így. Én a hatályosság és érvényesség kérdéskörét nem boncolgatnám egyrészt, mert nehezen érthető, már elnézést kérek, másrészt pedig a kérdéshez ennek nincs is köze. Én egyébként nem szóltam előzetesen arról, hogy itt most valamiféle jogalkotási szándéka lenne bárkinek is. Én csak annyit mondtam el, hogy van egy hatályos jogi szabályozás, és amennyire én látom, annak a fenntartását óhajtja a kérdés, hiszen ugyanaz van jószerivel megismételve, amit a törvény tartalmaz. Én csak ennyit mondtam az egészről, és egyébként alkotmánybírósági határozatot értelmeztem, vagy ismertettem, amivel egyet lehet érteni, vagy sem. Még akár én is mondhatom azt, hogy nem feltétlenül értek vele egyet, én csak ismertettem, hogy ezek a tények, én nem politizáltam ezzel – véleményem szerint – egy pillanatig sem. Mindenesetre egyes alkotmánybírósági határozatokból egyértelműen kitűnik az az elvárás, hogy az ki kellene derüljön a kérdésből, hogy van már olyan jogi szabályozás, amelynek a fenntartására a kérdés irányul.

Szabó Miklós OVB tag

Köszönöm Elnök Úr! Lehet, hogy rosszul fogalmaztam, egy pillanatig sem mondtam azt, hogy Elnök Úr itt most politikai érveket hozott fel, hanem általában hivatkoztam az elmúlt

időszak üléseire, ahol ebbe a kérdéskörbe mindig belefutottunk, erre próbáltam utalni, de most azért mégis az utolsó megjegyzésre reagálva azért elmondanám, hogy az is egy köztudott tény, mert teli volt vele a sajtó mindenféle fóruma, hogy meg fog változni percekben belül ez az állapot. Ez is köztudott tény, ezért nem okozhat egyértelműségi problémát, mert mindenki tudja, aki legalább egyszer egy újságot elolvas egy nap, hogy ez egy mondjuk úgy, hogy befejezett tény, hogy január 1-jével meg fog változni az, ami most még így van. Köszönöm szépen.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm, csak a példámot kívánom megvédeni. A példából nem következik az, hogy a „továbbra is”-t mindenképp meg kell tartani a kérdésben. Arra próbáltam utalni, hogy olyan szöveggörnyezetben, amikor a „továbbra is” része a kérdésnek, de időközben a hatályos szabályozás megváltozik, tehát a kérdés teljes mértékben félrevezető, mert az esetleges népszavazás időpontjában más a szabály, mint amire a kérdés utal, még az sem megtévesztő az Alkotmánybíróság szerint. Azt gondolom, hogy ebből csak az következhet, hogy nem várhatjuk el azt, hogy ez a fajta utalás része legyen a kérdésnek.

Dr. Litresits András OVB tag

En azt gondolom, hogy Zoltánnal mi egyet mondtunk érdemben. A kérdés az, hogy egyértelmű a kérdés, ha nem egyértelmű, akkor lehet megtagadni a kérdés hitelesítését, illetve az aláírási gyűjtőív mintapéldányának a hitelesítését. Igennel vagy nemmel lehet-e válaszolni, ezt lehet vizsgálni. A másik, amire csak utalnék, hogy igaz más ügyekben, de előjött állásfoglalásokkal kapcsolatosan is, hogy az Országos Választási Bizottság határozati indoklásában most kell-e, illetve lehet-e alkotmánybírósági határozat. Alkotmánybírósági határozatoknak a tartalmát vizsgálván nyilván lehet ilyen értelmezést, meg olyan értelmezést is találni, azt gondolom, hogy a testületünknek nem feladata az alkotmánybírósági határozatoknak a különböző véleményezése, bár nyilván figyelembevétele szükséges. Ebben a kérdésben, ha lesz jogorvoslat, majd az Alkotmánybíróság nyilván konkrétan megvizsgálja. Nem hiszem, hogy nekünk az Alkotmánybíróság szerepét át kellene venni ebben a konstrukcióban. Lényegét tekintve pedig azt gondolom, hogy egyértelmű a kérdés.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Megadom a szót a jelenlévő állampolgárnak, annyit kérdeznék azonban tőle, hogy milyen státusban rögzíthetjük – akár a jegyzőkönyvben is – felszólalóként.

K. G. állampolgár

Köszönöm a szót Elnök Úr. Állampolgári minőségemben szerintem, ez a legtisztább, hiszen nem vagyok a beadványozók között, de én úgy tudom, hogy az OVB ülések nyilvánosak, és hozzá lehet szólani. Ha rosszul tudom, akkor helyesbítsenek, azt kérem. Én annyit tudok ígérni, hogy nagyon-nagyon rövid leszek mindig. Két dolgot szeretnék megemlíteni. Egyrészt az Elnök Úr által hivatkozott alkotmánybírósági határozatok olyan kérdésekre vonatkoztak, amelyeknek a szabályozása rendkívül bonyolult, és az állampolgárok számára az egy segítő információ lenne a kérdés tisztázása értelmében, hogy ez a jelenlegi helyzet megtartásában, vagy megváltoztatására irányuljon a kérdés. Szerintem ez a kérdés a tankötelezettséggel kapcsolatosan sokkal egyértelműbb, itt nem látom azt a hozzáadott értéket, amit az állampolgár kapna a helyes döntés meghozatalához abban a vonatkozásban, hogy ez az általa támogatott álláspont a jelenlegi helyzet megváltoztatására irányul, vagy sem. Azt gondolom, hogy a határozatok, azok nem véletlenül olyan kérdésekre vonatkoztak, amik lényegesen bonyolultabb kérdések voltak. Ez az egyik. A másik pedig azért szeretném a Tisztelt Bizottságnak a figyelmét felhívni arra, hogy az elmúlt időszak – 1989-től 2008-ig – országos

népszavazások esetében tulajdonképpen talán a szociális, 2008-as szociális népszavazás kérdései voltak olyan szempontból egyértelműek, hogy mi volt a jogi értelemben, csak a kérdés szövegére vonatkozóan, hogy az a jelenlegi helyzet megtartására, vagy a megváltoztatására irányul, hiszen nyilván bizonyos díjak eltörléséről szól, de az a logika, hogy például Magyarország tagja legyen az Európai Uniónak, ebből a kérdésből nem derül ki, hogy jelenleg Magyarország tagja-e az Európai Uniónak. És akkor végig vehetnénk az összes kérdést, egyik kérdésben sem volt benne, magában a kérdésben explicit, hogy ez a jelenlegi helyzet megváltoztatása, vagy megtartása, miközben nyilvánvalóan köztudott volt az állampolgárok számára, hogy amikor mondjuk az európai unió csatlakozásáról szavaztak, hogy Magyarország nem volt tagja az Európai Uniónak, de ma amennyire világos lesz nekik egy népszavazási kampány után, hogy jelenleg Magyarországon népszavazás időpontjában mekkora a tankötelezettségi korhatár.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. A felvetésre figyelemmel az Országos Választási Bizottság ülésén nyilvánosak, azonban a szót kérés jogát a kérelmező számára biztosítja a törvény. Ebben az ügyben a kérelmezők nincsenek jelen. Kíván-e valaki szólni, szerintem lefolytattuk a vitát. A kérdést úgy teszem fel, mivel elhangzottak támogató vélemények is, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja, kérem, hogy az szavazzon. Megállapítom, hogy 3 szavazat. Ki az, aki a hitelesítés megtagadása mellett foglal állást? Ez pedig 5. Megállapítom, hogy 5:3 arányban a kérdés hitelesítését az Országos Választási Bizottság megtagadta. Egy érv hangzott el, a választópolgár egyértelműség hiánya, akkor ezt fogadtuk el.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság. A kérdést szintén ugyanez a három magánszemély nyújtotta be. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek álláspontunk szerint megfelel, és azon a következő kérdés szerepel.

4. „Egyetért-e Ön azzal, hogy 3 hónapnál hosszabb próbaidőt munkaviszony esetében ne lehessen kikötni?”

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Az előzőek alapján már félve mondom, hogy szerintem ez is egy nagyon egyszerű kérdés, és egyértelmű. A Munka Törvénykönyve 81. § (2) bekezdése jelenleg a következő szabályozást tartalmazza: „A próbaidő tartama 30 nap, a kollektív szerződés, illetve a felek ennél rövidebb, vagy hosszabb, de legfeljebb három hónapig terjedő próbaidőt is megállapíthatnak. A próbaidő meghosszabbítása tilos, ettől érvényesen eltérni nem lehet.” Ez a kérdés is az előzőekkel hasonlóan a jelenlegi szabályozást kívánja fenntartani. A médiában olyan híreket lehetett hallani, hogy akár 6 hónapos próbaidő lesz majd a törvényben, azt gondolom, hogy ez a kérdés egyértelmű, bár az előzőek alapján sejtem, hogy mi lesz a sorsa. A magam részéről nem látok sem tiltott tárgykört, sem pedig olyan részt, ami az egyértelműség problémáját felvetné, és azt gondolom, hogy talán a tankötelezettséghez hasonlóan bízom benne, hogy a magyar köztudatban az is egy köztudomású ténynek tekinthető, hogy legfeljebb 3 hónap lehet a próbaidő, bár az állampolgári jogok, és alapismeretek oktatása az sajnos a közoktatásban az mindig más tantárgyak rovására rendszerint tudomásom szerint elmarad, de ha így is lenne, akkor pedig az előzőekben hasonlóan a népszavazási kampányban ezt el lehetne mondani, hogy ez a hatályos szabályozás, én a magam részéről nem látok hitelesítési akadályt.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Csak annyit tennék hozzá, hogy magam is támogatom a kérdés hitelesítését, és azt kérném, hogy amennyiben van ellenérv, akkor azok hangozzanak el, hogy tudjunk erre reagálni, hogyha ilyen van. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Igen. Ez nyilvánvaló. A magam részéről annyi megjegyzést tennék, hogy a kérdés valóban egyszerű, én sem látok benne kivetnivalót, leszámítva azt, ami az előzőekben elhangzott. Most azt nem kívánom megismételni. Ez ugyanúgy egy meglévő szabályozás fenntartására irányul azzal együtt, hogy ezt viszont nem rögzíti maga a kérdés. Nyilván ez vitatott lehet, hogy ez egy elvárás-e vagy sem, még az is lehet, hogy Alkotmánybíróság joggyakorlatában előfordult már az, hogy nem teljesen egyértelmű egy bizonyos kérdésben, illetve vannak benne időnként változások. Ennyi. Köszönöm. Litresits András.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm, majd a jegyzőkönyvből fog kiderülni, ha jól emlékszem, talán az 1-2. kérdésre maga Elnök Úr mondta azt, hogy ez most mire irányul, azt nem kellene vizsgálni, most az utolsó két kérdésnél ez előjött, megismétlem, amit Zoltán mondott ennél, hogy „Akarja-e, hogy továbbra is gyógyszerházból lehessen csak gyógyszereket vásárolni?” Kísérteties a hasonlóság, továbbra is nem lehet akadály erre a kérdésre igennel vagy nemmel lehet válaszolni, ezért egyértelmű. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Csak egy fél mondatban hadd reagáljak, és aztán Pozsár Zoltán úr jön. A jegyzőkönyvből az fog kiderülni, hogy én a következőt mondtam: nem feladatunk vizsgálni, hogy mi a kérelmezők szándéka és akarata a kérdés kapcsán, milyen célt akarnak ezzel elérni. Nekünk csak azt kell vizsgálni, ami magából a kérdésből kitűnik egyértelműen, és nem pedig a sajtóból vagy bárhonnán próbálnánk kifürkészni, hogy mi a kérelmezők akarata. A kérdésből mi tűnik ki, a választópolgár számára hogyan értelmezhető, és értelmezendő, hogy az Országgyűlés számára aztán milyen döntés származik ebből, én most is ezt mondom, és az előzőekben is, és ehhez tartom is magamat.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Igyekezem új alkotmányos érveket felhozni, hogy a vita továbbra is konstruktív legyen. Kiindulnék az Alkotmánybíróság azon követelményéből, amit az egyértelműség kapcsán támaszt. A választópolgár számára ez azt jelenti, hogy a kérdés világos, és kizárólag egyféleképpen értelmezhető. Azt gondolom, hogy ezek a szempontok mindenképpen érvényesülnek ennél a kérdésnél. Nem hiszem, hogy többféleképpen lenne értelmezhető a kérdés, vagy ne lenne világos. Ezeket a szempontokat, illetve a megértést nem zavarja az, hogy a választópolgárnak nem kötjük az orrára, hogy márpedig ez a hatályos szabályozás. Ez az elvárás semmilyen módon nincs összhangban az Alkotmánybíróság által követett teszttel és követelménnyel. A másik alkotmányos érvem, szintén alkotmánybírósági szempont, a saját hatásköre tekintetében mondja azt az Alkotmánybíróság nagyon konzekvensen, hogy márpedig a népszavazási kérdések kapcsán az egyértelműség vizsgálata tekintetében a saját hatáskörét megszorítóan értelmezi arra tekintettel, hogy egy alapjog gyakorlásáról van szó. Azt gondolom, hogy erre is figyelemmel az alapjog-korlátozó felfogás lenne olyan tartalmat elvárni, ami nem következik az Alkotmánybíróság konzekvens gyakorlatából. Azt mindannyian tudjuk, hogy az Alkotmánybíróság döntései sokfélék, vannak benne helyenként gondolati elágazások, de azt gondolom, hogy ezt egységében kell szemlélni, és ez a fajta egység azt mutatja, hogy ilyen fajta többlettartalmat nem kívánhatunk meg egy kérdésnél.

Dr. Litresits András OVB tag

Nekem nem alkotmánybíróvági érveim vannak. Elnök Úrtól megkérdezném, ha egy olyan kérdés lenne előttünk, hogy a „továbbra is” szerepel benne, és népszavazásra sor kerülne, ki lenne tűzve, de időközben a jogalkotó megváltoztatja a jogszabályt, tehát 6 hónapra felemeli a próbaidő hosszát, akkor ebben a helyzetben mi lenne a feloldása Elnök Úrnak, tehát, hogy azt a logikai vonalat végig vigyük, hogy akkor mi történik az egyértelműséggel.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Nem a mi feladatunk, meg az én feladatam, hogy a kérdéseket megfogalmazzuk, vagy erre javaslatot tegyünk. Mindenesetre az általam előbb hivatkozott egyik alkotmánybíróvági döntés az tartalmazza példának okáért, hogy amennyiben jogszabályváltozás folytán kerül a helyzet olyan stádiumba, mint, ami most itt van, nevezetesen, hogy a feltenni kívánt kérdés lefedje a hatályos jogszabályokat, ebben az esetben is az Alkotmánybíróvági megtévesztőnek ítélte a kérdést, és azt mondta, hogy ilyen ügyben nem lehet országos népszavazást tartani. Itt példának okáért előfordult az, hogy mi jóváhagytuk a kérdést ebben a konkrét ügyben, menet közben az Országgyűlés döntött úgy, hogy megváltoztatja a szabályt a kérdésben foglaltaknak megfelelően, és ezt követően tiltotta meg, vagy tagadta meg az Alkotmánybíróvági a népszavazás megtartását, mondván, hogy nyilván értelmét veszítette részben, illetve, hogy a kérdés, és az elérni kívánt cél egymással megegyezik. Én nem szóltam itt egy szót sem arról, hogy milyen szabályozás lesz, vagy nem lesz. Megjegyzem egyébként, hogy egy szabályozás akkor lesz, ha azt az Országgyűlés elfogadta. Előfordult azért már olyan, hogy bármelyik kormányzat valamit szervezett, végül mégsem lett belőle semmi. Most ezt mi nem tudjuk a döntésünknel figyelembe venni.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen a választ. Egy érvet hoznék fel, az alkotmánybíróvági határozatokból egyértelműen kiderül, hogy egyrészt kell egy választópolgári egyértelműség, és egy jogalkotói egyértelműség. Most csak arra utalok, hogyha ezzel a kérdéssel egy eredményes népszavazás történik, ezt nem tudjuk ma megítélni, hogy az fizikailag mikor valósul meg. Addig ez a jogszabály a Munka Törvénykönyve nagyon sokszor módosulhat. Innentől kezdve nem látom értelmi érvnek azt, hogy jelenleg a kérdésben a továbbra is szerepel, avagy sem.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Szerintem most már ismétljük önmagunkat. Ha így van, akkor a vitát lezárnám, és feltenném szavazásra a kérdést. Ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? 3 fő. Ki az, aki a hitelesítést megtagadja? Ez 5 fő. Megállapítom, hogy a kérdés hitelesítését az előző indokokkal egyezően az OVB megtagadta. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Az 5. kérdést ugyanaz a három magánszemély nyújtotta be természetesen. Az ív a formai követelményeknek megfelel, és azon a következő kérdés szerepel:

5. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a munkaviszony egyoldalú megszüntetésére irányadó szabályok a 2011. január 1-jén hatályos szabályok szerint legyenek?”

Szabó Miklós OVB tag

Köszönöm a szót Elnök Úr. Tisztelt Bizottság! Áttekintettem ezekhez a kérdésekhez kapcsolódó jogszabályokat, ahogy a mellékelt anyagban mindannyian megkaptatok, ott le is írtam. Ebben a mai fordulóban három kérdés szerepel, amit nekem kellett áttekinteni. Ez az 5.,

6. és 9. kérdés, ami a bevezetésben elhangzott az az 5. számú. A döntés megkönnyítése végett ebben az összeállításban én keretbe foglaltam az ide vonatkozó jogszabályokat, hogy ne kelljen keresgélni. Véleményem szerint az egyértelműségi elvárásnak megfelelnek a kérdések. Ezt arra alapozom, hogy az átlagpolgár, aki majd el fog menni, és a szavazatát le fogja adni ezen a népszavazáson, amennyiben ez kiírásra kerül, az mind a három kérdést könnyedén fogja tudni értelmezni, hiszen közismert dolgokról van szó. Annyira közismertek, hogy mindenki, aki bármilyen munkaviszonyban áll, az hogy úgy mondjam, évtizedekre visszamenően inputokat kapott ezekre a kérdésekre, és gyakorlatilag mindenki ismeri azokat a rá vonatkozó munkajogi fordulatokat, amelyek itt a kérdés tárgyát képezik. Az is megállapítható, hogy a kérdés az nem tartalmaz tilalmas témát sem. Ahogy itt az anyagban írtam, még azt sem, amelyik formailag egy kissé érinti az Alkotmány érvényben lévő, és már ismert új változatát. Gyakorlatilag az Alkotmány új változata is arról szól, hogy egy bizonyos lehetőséget nyit meg, amelynek a használatát a népszavazási kérdést feltevők szeretnék, hogyha az Országgyűlés mellőzné. Tehát gyakorlatilag ez még ilyen értelemben sem tartalmaz tilalmas témát. Itt ebben az anyagban, amit mindannyian kézben tartotok, egy ilyen magánvélemény is van csatolva, és gyakorlatilag avval szeretném befejezni, hogy a felsorolt érvekre hivatkozva a magam részéről mindhárom kérdést, tehát az 5., 6. 9. kérdés hitelesítését javaslom, és a magam részéről ezt is fogom tenni. Mindhárom kérdésre vonatkozik ez az írásom. Ki van emelve minden egyes kérdés mellé az a joganyag, amivel összefügg, kérem, hogy a másik két kérdésre is, ami rám volt kiosztva, ugyanezeket a gondolatokat tartsátok szem előtt a döntéseknél.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. Van egy nem érdemi felvetésem, ami az egyértelműség tekintetében lehet releváns. Olyan esetben, amikor egy adott időpillanatban fennálló szabályozásra utal a népszavazási kérdés, akkor felvethető az a szempont, hogy vajon a kérdés ez tartalmazza-e azt a tulajdonképpeni tartalmat, tehát megjelenik-e a kérdésben az a tartalom, amit az indítványozók fel kívánnak tenni kérdésként. Amennyiben ez egy utalás a szabályozásra, amennyiben a szabályozás szerteágazó, és sokrétű, akkor nem biztos az, hogy ez a választópolgár számára teljes mértékben követhető, még akkor is, ha ez egy alapvetően közismert, és viszonylag sok embert érintő kérdéskör. Azt mondanám, összhangban a 17/2007. alkotmánybírósági határozat vonatkozó megállapítása alapján, amelyet idéztem részben, hogy ez a fajta hivatkozás az adott időpontban fennálló szabályozása, amikor általános jelleggel többféle szabályra utalunk, ez nem szerencsés, és nem jelenik meg benne az a tulajdonképpeni tartalom, amire utalni kívánunk, úgyhogy azt gondolom, hogy ez az egyértelműség szempontját érinti.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen Elnök Úr a szót. Érdemben csatlakozok Zoltánhoz azzal, hogy a magam részéről a munkaviszony egyoldalú megszüntetésével irányadó szabályok megfogalmazás szerintem nem egyértelmű, tehát ebből, ha megkérdezzük statisztikai alapon 10 átlagembert, meglehetősen rossz számok jöhetnek ki. Ez a kérdés-megfogalmazás így nem elegendő az egyértelműséghez, hiszen még a népszavazási kampányban is meglehetősen problematikus lenne ezt ismertetni a választópolgárokkal, hogy akkor milyen módon lehet a munkaviszonyt egyoldalúan megszüntetni. Ezt mind gyakorló ügyvéd is mondom, még magasabb vezető beosztásban dolgozó emberek sincsenek tisztában a munkajogi szabályokkal, főleg a megszüntetés köre, az mindig is egy veszélyes terület. A lényeg az, hogy azt gondolom, hogy ez a megfogalmazás nem éri el azt a szintet, ami elegendő lenne az egyértelműséghez.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönöm szépen. Röviden hadd mondjak annyit, hogy én is részben osztom az elhangzott véleményeket, nevezetesen, hogy mindig gondban vagyunk akkor, amikor egy meghatározott időpontban hatályos jogszabályi tartalomra utal a kérdés. Erre ugyan lehet azt mondani, hogy a hivatkozási alapul vett alkotmánybíróági határozathoz képest egy szűkebb jogszabályi kör. De egyetértek azzal Andrással, hogy ez is azért még mindig tág, nem tudjuk mi sem beazonosítani, és a választópolgár sem, hogy ebből egészen pontosan mégis mire kellene gondolni. Én itt csak elkezdem felsorolni: a próbaidő alatti megszüntetés, a határozott, vagy határozatlan idő munkaviszony megszüntetése, rendes vagy rendes felmondással, és akkor még nem is biztos, hogy mindenről beszéltem. Megemlítem egyébként még azt, hogy mi történne egyébként pedig akkor, hogyha egy eredményes népszavazás lenne benne, de nem a kérelmezőknek megfelelő tartalommal, hanem negatív tartalommal lenne például eredmény. Akkor milyen jogalkotási kényszer alatt állna az Országgyűlés, milyen jogalkotást kellene neki produkálnia, ezt fel tudja-e valaki mérni, nevezetesen, hogy akkor kötelező lenne ezen szabályokat az Országgyűlésnek megváltoztatni, de milyen tartalommal. Ez egyáltalán nem derül ki a kérdésből, még ennek talán az iránya sem, emiatt én is az egyértelműség hiányát látom a kérdéssel kapcsolatban. Kér-e még valaki szót? Ha nem, akkor szavaznánk. Mivel támogató indítvány is elhangzott, ezért azt kérdezem először, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? 1 fő. Ki az, aki az elutasítás mellett dönt. Megállapítom, hogy 7 szavazattal 1 ellenében a kérdés hitelesítését az OVB megtagadta egyértelműség hiányára való tekintettel. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

A 6. kérdés aláírásgyűjtő íve a formai követelményeknek megfelel, és azon a következő kérdés szerepel.

6. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a munkaidőkereten felül végzett munkáért járó bérpótlék mértéke ne lehessen alacsonyabb a személyi alaphér ötven százalékánál?”

Szabó Miklós OVB tag

Jelezttem az elején, hogy az 5., 6. és 9. kérdésre vonatkozik a véleményem, amit ott leírtam.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Kérdezem, hogy kinek van a kérdéssel kapcsolatban észrevétele? Amíg gondolkoztok, addig hadd mondjak el én egy gondolatot. Itt ugyanazt a problémát látom, amely a 3. és a 4. kérdésnél felmerült, nevezetesen, hogy a kérdés egy adott rendelkezés, munkajogi rendelkezés fenntartására irányul, anélkül, azonban, hogy utalna erre. Nem rendkívüli probléma nyilván, de megjegyzem, hogy a kérdés ugyanakkor tartalmaz olyan kitéletet is, amely olyan munkajogi fogalmat tartalmaz egyébként, amely szerintem egy átlagember számára, de hadd mondjam azt, hogy még nem átlagember számára sem értelmezhető. Tehát az, hogy munkaidőkeret, az micsoda, azt a munkajogászokon kívül szerintem senki nem érti Magyarországon, de ez csak egy adalék a történethez.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Az érvelést nem folytatom a továbbra is hiányára tekintettel, mert gondolom, hogy ez új érveket már nem hoz fel. Én azt gondolom, hogy a munkaidőkeret fogalmára utal a Munka Törvénykönyve viszonylag egyértelműen, úgyhogy ezt nyilván a választópolgár is megismerheti, hogyha kívánja. Azt gondolom, hogy ez sem értelemzavaró, és egyébként pedig semmiféle olyan megfogalmazás nincs a kérdésben, ami ne lenne egyértelmű, tehát azt gondolom, hogy a kérdés az hitelesíthető.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Egyetérték Zoltánnal. A magam részéről úgy fordítanám le nagyon röviden ezt a kérdést, hogy túlmunka esetén, illetve túlóráért mennyit kell fizetni a munkáltatónak a munkavállaló részére, és ez a szabályozás a Miklós által összeállított anyagból is kiolvasható, jelenleg a Munka Törvénykönyvének 147. § (2) bekezdése az alábbiakat tartalmazza: „A munkaidő-beosztás szerinti napi munkaidőt meghaladóan, illetve a munkaidő-kereten felül végzett munka esetén a pótlék mértéke 50 %.” Ez a kérdés is ezt a szabályozást kívánja fenntartani. A magam részéről egyértelműségi problémát nem látok, ugyanis, ha ilyen egyszerű formában kerülne megfogalmazásra a kérdés, hogy túlóráért mennyit kell fizetni legalább, akkor az jogalkotói egyértelműségi problémát okozhatna az én olvasatomban. Ez a kérdés részemről az egyértelműségnek megfelel, tilalmi tárgykörbe pedig nem tartozik, a magam részéről támogatom.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Azt hiszem, hogy a vitát már lefolytattuk, új szempontok nem merültek fel, ha nincsen további észrevétel, akkor szavaznánk. Kérdezem, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? 3 fő. Ki az, aki a kérdés hitelesítésének megtagadása mellett foglal állást? Ez 5 fő. Megállapítom, hogy 5:3 arányban a kérdés hitelesítését az OVB megtagadta a választópolgári egyértelműség hiányára figyelemmel. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Következő kérdés a következőképpen hangzik:

- 7. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a munkaidő-beosztás szerinti pihenőnapon végzett munkáért járó bérpótlék mértéke, abban az esetben, ha a munkavállaló nem kap másik pihenőnapot, ne lehessen alacsonyabb a személyi alaplábér száz százaléknál?”*

A kérdést ugyanez a három magánszemély nyújtotta be, és az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek eleget tesz.

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Ha megvizsgáljuk a kérdést, akkor látjuk, hogy a Munka Törvénykönyve 147. § (3) bekezdése hogy fogalmaz. Itt ugyanazzal az esettel állunk szemben, mint a 3., 4. és 6. kérdésnél, hogy a jelenlegi szabályozással megegyezik. Erre vonatkozóan nem akarok jogi vitába bocsátkozni. Csak érdekességként jelöltem meg, ezt a 2001. évi 396. számú BH-t, mert végül is annyiból különbözik a mostani szabályozástól, hogy a Munka Törvénykönyve a munkabért említi, ebben az esetben a kérdező pedig a személyi alaplábért. Ez a kettő nem mindig egyezik meg, valamikor megegyezik, mert a személyi alaplábért kötelezően fel kell tüntetni a munkaszerződésben, de ez a BH a kimondja, hogy egyéni elbírálás alá esik, hogy mi tekinthetünk munkabérnek. Bizarra a helyzet a munka frontján, hogy nincs hatályos szabályozás arra, hogy mit is jelent a munkabérnek a fogalma Magyarországon. Itt lehet az, hogy a munkabér az magasabb összegű, mint maga a személyi alaplábér, ilyen tekintetben ezt csak a kérdezőnek tájékoztatásul mondom, hogy a mai szabályozásnál rosszabbul járnának az állampolgárok, hogyha esetlegesen egy sikeres népszavazás döntene erről a kérdésről.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Egészen rövid leszek, semmi akadálya annak, hogy bárki feltegyen olyan kérdést népszavazásra, ami a választópolgárok számára hátrányos. Azt gondolom, hogy ez nem érv,

ha pedig van ilyen típusú különbség a jogintézmények tekintetében, akkor pedig továbbra is gyengének érzem azt az érvet, hogy utaljunk arra, hogy márpedig ez lefedi a hatályos szabályozást, mert úgy tűnik, hogy nem fedí le teljes mértékben azt.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Ezt csak tájékoztatásul jegyezte meg a tagtársunk, és nem érvként a kérdéssel kapcsolatban. Ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Kérem, szavazzon. 3 fő. Ki az, aki a hitelesítés megtagadása mellett foglal állást? Az 5 fő. Megállapítom, hogy a kérdés hitelesítését 5:3 arányban az OVB választópolgári egyértelműség hiányára figyelemmel elutasította. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A 8. kérdést ugyanaz a 3 magánszemély tette fel, az aláírásgyűjtő ív megfelel a formai követelményeknek, és azon a következő kérdés szerepel.

8. „Egyetért-e Ön azzal, hogy az alapszabadság kétharmadát a munkáltató a munkavállaló kérésének megfelelő időpontban legyen köteles kiadni?”

Dr. Sasvári Róbert OVB elnökhelyettes

Ebben az esetben nem egyezik meg a kérdés a jelenlegi szabályozással, amire vonatkozik, viszont az egyértelműséggel kapcsolatosan azt jegyezném meg, hogy a Munka Törvénykönyve 134. § (1) bekezdéséből kitűnik, hogy az kétharmad részre vonatkozik. A mostani szabályozás nem ilyen egyszerű, hanem feltételekhez köti ennek az egynegyednek is a kiadását, például 3 hónapnál régebbi munkaviszonnal kell rendelkezni, 15 nappal korábbi bejelentési kötelezettség társul hozzá. Ez alól felmentést kaphat a munkavállaló, de csak egyéni esetekben. Itt sokkal bonyolultabb a szabályozás annál, minthogy csak a kétharmadnak, vagy az egynegyednek a kiadásáról legyen szó. Én nem támogatom a kérdést az egyértelműségi kifogás miatt.

Dr. Litresits András OVB tag

A magam részéről nem látom ezt hitelesítési akadálynak, amit Róbert kollegánk felvetett, hiszen, ha azokat az egyéb feltételeket, amit itt ismertettél, a kérdésben szerepelne, akkor biztos, hogy nem lehetne egyértelmű kérdés, és több kérdésben szétszedni megint nem lenne értelme, és azt gondolom, minden országos népszavazásnál is a lényegre vonatkozóan kell, hogy a kérdés szerepeljen, és azzal igennel, vagy nemmel lehessen válaszolni. Bár más kérdés, hogy mondjuk munkáltatók egy ilyen helyzetben, mit tudnának kezdeni, hogy kétharmad szabadságot munkavállaló kérésének megfelelő időpontban kötelesek kiadni. Ez a működőképességének a határát szerintem, már súrolja, akármilyen munkáltatóról is legyen szó. Nyilván ez nem lehet hitelesítés megtagadásának indoka. Én a magam részéről a részletszabályoknak a kérdésben való nem szerepeltetése, az nem okoz problémát, hiszen ha szerepelnének benne, akkor egy kérdés lenne, ami biztos, hogy nem mehetne át az egyértelműségi szűrőn.

Szabó Miklós OVB tag

Köszönöm Elnök Úr. Lehet, hogy bennem van a hiba, de nálam a kérdést elolvastván, semmiféle egyértelműségi probléma nem merült fel, hiszen a megfelelő kulcs szerint növekedő szabadság az, amiről a munkavállaló tudja, hogy ennyi a szabadságom. Ha valakinek 20 nap, akkor annak az X%-áról, vagy részéről van szó, hogyha már 30, vagy akár 40, mert ilyen, meg olyan, meg amolyan pótszabadsága van, akkor is arról van szó, hogy X %-áról, vagy részéről van szó. Én nem látom itt ezt az egyértelműségi problémát, hogy az

alapszabadságra vonatkozik-e, vagy az ilyen, vagy amolyan módosított, vagy növelt, vagy akármilyen szabadságról. Szerintem ez simán hitelesíthető kérdés.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Tovább fűzném ezt a gondolatot, azt gondolom, hogy ismét alkotmánybírósági hivatkozás következik. Az Alkotmánybíróság elvárása a jogalkotóval szemben az, hogy az eredményes ügydöntő népszavazás következményeként olyan normát alkosson, ami összhangban van a kérdéssel, de egyébként, hogy mik a részletszabályok, és azokat milyen módon alkotja meg az Országgyűlés, ilyen fajta részletkérdéseket és szempontokat elvárni a kérdésben nem lehet. Ebben van jogalkotói szabadság, hogy a részletszabályok hogyan alakulnak. Gondoljunk bele, hogyha egyetemi példával jöhetek, ha arról lenne népszavazás, elég egyértelmű, hogy lehet, mint ahogy volt is népi kezdeményezés ilyen tárgykörben, hogy az állatkínzás legyen egy bűncselekmény. Azt gondolom, hogy egyetértünk abban, hogy ezt fel lehetne vetni népszavazási kérdésként. Miért várjuk el azt, hogy fogalmazva a kérdésben azt, hogy mit tekintünk gerinces állatnak, vagy hogy milyen kutyafajták esnek ebbe a körbe. Azt gondolom, hogy ez olyan részletszabály, amit a jogalkotó rendez, lehet, hogy nem is törvényben, hanem más alacsonyabb szintű jogszabályban. Azt gondolom, hogy ezt a fajta teljes körű részletszabályozást elvárni a kérdésben nem lehet. Itt a figyelmet arra persze fel kell hívni, hogy teljes mértékben különbözik a hatályos szabályozástól a kérdés, egynegyed helyett kétharmad lenne az időszak, amit ki kell adni a munkavállaló kérése szerint, úgyhogy azt gondolom, hogy itt egyértelműségi kérdés nem vethető fel.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Én is hadd szóljak hozzá. A kérdés hitelesítésének a magam részéről nem látom akadályát, tehát azok az érvek, amik a 2., 3., 4., 6. kérdésnél felmerültek, azok itt nem merülhetnek fel. Osztom azt, amit András elmondott, nevezetesen, hogy valóban, az egyéb részletszabályait a rendelkezéseknek nem kérhetjük számon a kérdésfeltevőtől. Nyilván, hogy maga a kérdés felvetése a munkáltatók számára az irracionalitás határát súrolná, de ez egy választási kampányban értelmezendő probléma, és nem a mi dolgunk ezzel foglalkozni. Én a kérdés hitelesítését támogatom. Kérdezem, hogy van-e valaki, aki akar még szólni, vagy szavazhatunk? Szavazunk akkor. Kérdezem, hogy ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Megállapítom, hogy 7 fő. Köszönöm. 1 fő ellenzi. Megállapítom, hogy 7 igen szavazattal a kérdés hitelesítését az OVB megtette, tehát a kérdést hitelesítettük. Köszönöm szépen. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

A 9. kérdés aláírásgyűjtő íve a formai követelményeknek megfelel. Szintén a három magánszemély nyújtotta be az előzőekhez hasonlóan. Az íven a következő kérdés található.

9. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a Munka Törvénykönyve szerinti alapszabadság mértéke a 2011. január 1-jén hatályos szabályokhoz képest ne csökkenjen?”

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Várnánk az észrevételeket, hozzászólásokat. Gyakorlatilag csak megemlítem, hogy itt részben hasonló problémával állunk szemben, amelyet részben ma már részben tárgyaltunk. Egy meghatározott állapot szerinti munkajogi rendelkezések fenntartására irányul a kérdés, és ezzel kapcsolatban szintén az vethető fel, hogy mennyire ismert az, hogy ez az állapot mit takar, különös tekintettel valóban arra, hogy a munkaügyi szabályok időnként változnak, mikor milyen hatályos szabályozás, azt néha még a jogászok is nehezen követik nyomon.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Köszönöm. Egyetérték azzal, hogy a korábbi szempontból kell kiindulnunk, hogy amennyiben egy adott időpillanatban hatályos szabályozásra utal a kérdés, akkor vajon egyértelmű-e. Azt hozzátenném, hogy az előzőekben az is elhangzott, hogy akkor zavarja a megértést, ha szerteágazó a szabályozás, a jogintézményre többféle módon kitér. Úgy látom, hogy ebben a kérdésben egy kérdéstről szól ez a felvetés, ami eléggé konkrét ahhoz, hogy a szabályozásra történő utalás útján is megérhető legyen, és ez összhangban van az idézett 17/2007. alkotmánybírósági döntéssel, ami szintén a szerteágazó szabályozást látja értelemzavarónak. Azt gondolom, hogy itt ez a probléma nem áll fent.

Dr. Litresits András OVB tag

A magam részéről ezt egy klasszikus határesetnek vélem, de Zoltánhoz csatlakozom érdemben a következő érvek mentén. Az 5-nél jómagam sem támogattam a kérdést, hogy a munkaviszony egyoldalú megszüntetésére irányadó szabályok, az nekem nem volt egyértelmű, és megfogható. Itt Miklóssal és Zoltánnal egyetértve a kérdés, hogy az alapszabadság mértékére vonatkozik, tehát egyetlenegy témakörre. S az, hogy a 2011. január 1-jén mik voltak a hatályos szabályok, az azt gondolom, ha lesz eredményes aláírásgyűjtés, akkor ez a vonatkozó alkotmánybírósági határozat alapján a népszavazási kampánynak a feladata, hogy akkor a kezdeményezők, és minden egyéb személy, aki ebben érintve érzi magát, tájékoztassa az állampolgárokat, hogy akkor mi volt a hatályos szabályozás. De azt gondolom, hogy kinek éves szinten mi az alapszabadsága, azért az nagyjából egy alapszintű tudásnak vélhető, az emberek azért azzal tisztában szoktak lenni, hogy hány nap szabadságuk van egy adott évben. Ezekből levezetvén a magam részéről támogatom a kérdést, illetve nem látom akadályát a hitelesítésnek.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Ha vannak további érvek, akkor kíván-e valaki hozzászólni? Ha nem, akkor szavaznánk. Nincsen további hozzászólás. A következő akkor a határozati javaslat. Ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Kérem, az szavazzon. Megállapítom, hogy 3 szavazat esett erre. Ki az, aki a megtagadás mellett foglal állást? 5 fő. Megállapítom, hogy 5:3 arányban az állampolgári egyértelműség hiánya miatt a kérdés hitelesítését megtagadtuk. A 10. kérdésre menjünk.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! A három magánszemély által benyújtott kérdések közül az utolsó következik, tehát a 10. kérdés. Az aláírásgyűjtő ív megfelel a követelményeknek, és az íven a következő kérdés szerepel.

10. „Egyetért-e Ön azzal, hogy a 2011. január 1-ig jogszerűen megszerzett nyugdíjjogosultságot az Országgyűlés ne vonja el?”

Dr. Hunyadfalvy Ákos OVB tag

Emlékeztetőül mondom, hogy hasonló tárgykörben, az ezt megelőző OVB ülésen, egy kérelmet már tárgyalt a Választási Bizottság. Annak a szövege úgy hangzott, hogy „Egyetért-e Ön azzal, hogy a már törvényesen megszerzett nyugdíjat, nyugdíjszerű járadékot visszamenőleg senkitől elvenni, vagy csökkenteni ne lehessen.” Ott elutasító döntés született, végül is egyértelműségi problémákra hivatkozva. Az elutasító döntés indokolása az tulajdonképpen a nyugdíjszerű járadék fogalmának a mikénti értelmezése, vagy értelmezhetőségére hivatkozva utasította el az aláírásgyűjtő ív mintapéldányt, illetve az arra

vonatkozó hitelesítési kérelmet. Valamennyi hasonló tárgykörben sokszor hivatkozott, és mindannyiunk által jól ismert jogirodalomra visszautalva, ami a népszavazási törvény 13. § (1) bekezdésében pontosan rögzíti az egyértelműségnek a kritériumait. A mai napon is több alkalommal elhangzott, csak emlékeztetőül mondom, az egyértelműség követelménye azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdésnek egyértelműen megválaszolhatónak kell lenni. A kérdésnek világosnak, kizárólag egyféleképpen értelmezhetőnek kell lennie, azért, hogy a kérdésre határozottan igennel, vagy nemmel lehessen válaszolni. Az 1. számú kérdés, ami eldöntendő, hogy a feltett kérdésnél egyértelműségi kérdések felvetődnek-e vagy sem. Még egy információ a kérelem eldöntésével kapcsolatban. Az 1949. évi a XX. törvénynek az Alkotmány Alaptörvénnyel összefüggő egyes átmeneti rendelkezéseinek megalkotása érdekében szükséges módosításról jogalkotásra került sor. A lényege az, hogy az Országgyűlés az Alkotmány 70/E. §-ának (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseit kiegészítette. Az új normaszöveg egyrészt meghatározza azt a személyi kört, akire vonatkozóan módosul a jogszabály, ami úgy rendelkezett, hogy az ellátáshoz való jog a nyugellátás tekintetében az általános öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, a nyugellátási törvény feltételeinek megfelelő személyekre terjed ki. A következő rendelkezés úgy szól, hogy a törvény az e korhatárt be nem töltött személyeknek is nyugellátást állapíthat meg. Az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően folyósított nyugellátás törvényben meghatározottak szerint csökkenthető, szociális ellátássá alakítható át, illetve munkavégzésre való képesség esetén ez az ellátási forma megszüntethető. A rendelkezések 15-e óta hatályosak.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen, de gyakorlatilag itt részben két érv is elhangzott. A második érv, az hangsúlyosabbnak tűnik, nevezetesen, hogy nemcsak érvényes, hanem hatályos alkotmányi rendelkezés született az elmúlt időszakban, amellyel szemben egyértelműen ütközik ez a kezdeményezés az én értelmezésemben. Kérdezem, kinek van észrevétele az elhangzottakkal kapcsolatban?

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Úgy gondolom, hogy teljesen egyértelmű helyzettel állunk szemben. Egyértelműen alkotmány-módosításra irányul a kérdés, és ezért ennek a hitelesítését meg kell tagadni.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Van-e ellenérv? Hogyha nincsen, akkor szerintem az egyszerűség kedvéért is ennél az érvnél maradván bírálhatjuk el a kérdést. Ellenérv nem hangzott el, ezért azt tenném fel, hogyha nincsen már több hozzászóló, úgy látom, hogy a kérdés hitelesítését az Országos Választási Bizottság az Alkotmányban ütközés miatt megtagadja. Ki az, aki ezt a döntést támogatja? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy egyhangúlag így döntöttünk, tehát a kérdés hitelesítését 8 szavazattal az OVB elutasította. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

A 11. kérdést a SZEMA képviselőjében Ungár Klára nyújtotta be. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek megfelel, azon a következő kérdés található.

11. „Akarja-e, hogy a Magyar Köztársaság Alkotmánya hatályban maradjon és Magyarország alaptörvénye ne lépjen hatályba?”

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Ennek én magam vállaltam az előterjesztését. Írásban ugyan nem adtam le anyagot, de azt

hiszem, hogy ezzel együtt is viszonylag egyszerű lesz ezt a kérdést eldönteni. Amennyire én látom a kérdés alkotmánymódosításra irányul, és erre az Alkotmány 24. § (4) bekezdése alapján nincsen lehetőség. Hogy csak mást ne mondjak, az alaptörvény nem hatályos, de érvényesen elfogadott rendelkezés 2012. január 1-jén fog hatályba lépni. Nyilvánvaló, hogy ez a kezdeményezés egyértelműen ez ellen kíván fellépni. A kérdés véleményem szerint nem hitelesíthető. Kérdezem, hogy kinek mi a véleménye az ügygel kapcsolatban?

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Jó magam ennyire egyértelműnek nem látom a helyzetet, ugyanis ezt már a múltkori bizottsági ülésen is megbeszéltük, tehát az alaptörvény elfogadásra került, érvényes, de nem hatályos. A ránk vonatkozó jogszabályok alapján, meg evidencia is, hogy hatályos jogszabályok alapján kell a döntésünket meghozni. A múltkor is elmondtam, hogy furcsa helyzet állna elő, hogyha a bizottsági határozatunknak az indokolásában még nem hatályos jogszabályokra utalnánk. Csak megjegyzem, hogy az előző ciklusban elfogadásra került az új Polgári Törvénykönyv, a mai napig nem lépett hatályba, tehát az, hogy van egy elfogadott, érvényes jogszabályunk, az egyáltalán nem jelent garanciát arra, hogy azt később alkalmazni is kell, tehát hatályba fog lépni. A jelenleg hatályos Magyar Köztársaság Alkotmánya elnevezés alatt az 1949. évi XX. törvényt találhatjuk, ami a hatályáról csak a preambulumban tesz említést. A bevezető sorok így szólnak: „A többpártrendszert, a parlamenti demokráciát és a szociális piacgazdaságot megvalósító jogállamba való békés politikai átmenet elősegítése érdekében az Országgyűlés – hazánk új alkotmányának elfogadásáig – Magyarország Alkotmányának szövegét a következők szerint állapítja meg.” Hazánk új alkotmányának elfogadása megtörtént, csak még nem hatályos. Ebből következően én ezt nem látom annyira kristálytisztá helyzetnek, hogy a jelenleg hatályos alkotmány módosítását mennyiben kívánja. A problémafelvetésem az inkább ilyen elméleti, mert nyilván van egy helyzet, de ebben kérnék esetleg ellenérveket, hogy akkor a hatályos alkotmányunkat ezt mennyiben, és hol módosítaná az, hogy a kérdés arra irányul, hogy maradjon.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Köszönöm. Egy rövid érv, és talán ez válasz részben András kérdésére. Az alaptörvény úgy rendelkezik, hogy a hatálybalépéséről később törvény rendelkezik, rendelkezhet. Ott kell a kérdést megfogni, hogy amennyiben mondjuk ezt a bizonyos hatályba léptetés részletkérdését rendező törvény lenne a népszavazás úgymond célpontja, az nem lenne elvileg kizárt, de tartalmi értelemben ott van ebben a hiba, és ez összhangban van az alkotmánybíróági értelmezéssel, hogy népszavazás akkor azért nem irányulhat burkolt alkotmány-módosításra, mert ezzel elvonná az alkotmányozó hatalom hatáskörét. És amikor az Országgyűlés az alaptörvény hatálybalépéséről rendelkezik majd akár törvényi formában, akár később, akkor szintén alkotmányozó hatalomként fog fellépni. Ez valóban egy elméleti különbség, de teljes mértékben ezen alapul a burkolt alkotmány-módosítás tilalmának az elmélete, amit 20 éve felépített az Alkotmánybíróóság. Azt gondolom, hogy ezért a kérdés nem hitelesíthető.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Hadd adjam meg magamnak a szót. Az alaptörvény záró rendelkezéseinek (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik. Magyarország alaptörvénye 2012. január 1-jén lép hatályba. Tehát az alaptörvény érvényesen létrejött, azt az országgyűlés elfogadta, a Köztársasági Elnök aláírta, és kihirdetésre került, tehát ez egy érvényes magyar jogszabály, alkotmány, még hogyha alaptörvénynek is nevezzük. Az, hogy a hatályosulásáról saját maga rendelkezik, és még nem lépett hatályba, ez nem változtat azon, hogy ez már maga az új alkotmány az én értelmezésben, még ha egy ideig nem is hatályos. Ki kíván még szólni? Ha senki, akkor feltehetem szavazásra, mivel olyan érv is elhangzott, ezért úgy teszem fel, hogy ki az, aki a

kérdés hitelesítését támogatja? Nincs senki, Akkor az ellenkezőjét teszem fel. Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 8 szavazattal a kérdés hitelesítését az OVB megtagadta. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

A 12. kérdést két magánszemély nyújtotta be. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek megfelel, és azon a következő kérdés szerepel.

12. „Egyetért-e azzal, hogy a Költségvetési Tanács ne akadályozhassa meg, hogy az országnak költségvetése legyen?”

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Ennek a kérdésnek is én vagyok az előadója. A jelenlegi szabályozás kettősnek mondható. Egyrészt a hatályos jogi szabályozás tartalma rendelkezik a költségvetési tanács jogintézményéről, a 2008. évi LXXV. törvény, amely gyakorlatilag egy véleményezési jogot biztosít a Költségvetési Tanács részére. Ezzel összefüggésben, ha a mostani hatályos jogi szabályozást nézzük, elmondható, hogy a kérdés megtévesztő, mivel olyan látszatot kelt, mintha már most meglenne a vétőjoga. Ennyiben a kérdés nem fedi a valóságot, így a választópolgárok számára szerintem ez nem egyértelmű, ezért a kérdés hitelesítése emiatt szerintem nem megengedhető. Ha tovább megyünk, és megnézzük az Alaptörvényt, amely, ahogy az előbb vettük, már érvényesen elfogadott jogszabály, még ha nem is hatályos, abban valóban van az olyan rendelkezés, a 44. cikk (3) bekezdésében, mely szerint a költségvetés elfogadásához a Költségvetési Tanács előzetes hozzájárulása szükséges, és ebből levezethető az a gondolat, amelyre a kérdés utalna, nevezetesen, hogy amennyiben ez az előzetes hozzájárulást a Költségvetési Tanács nem adja meg, ebben az esetben előállhat egy olyan helyzet, hogy a költségvetés nem kerülhet elfogadásra. Ennyiben viszont a kérdés az pedig kifejezetten az érvényes, de még nem hatályos új alaptörvény egy konkrét rendelkezés ellen irányul, és nevezetesen az alaptörvény módosítására irányulna. Akármelyik részét nézem a dolognak, szerintem a kérdés nem hitelesíthető. Ez az én véleményem. Kérdezem, hogy kinek van más, vagy eltérő véleménye, hozzászólása? Várnám ezeket. Köszönöm. Nincsen, senki nem jelentkezik, akkor feltehetem szavazásra a kérdést. Kérdezem, hogy mindkét érv szerepelhet, vagy ezt utólag is kérdezhetjük az indokolásban, vagy maradjunk az elsónél csak? Vagy nézzük a hatályos jogszabályt, nem kell, hogy azon túlterjeszkedjünk.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Én azt vetném fel, hogy ez a kérdés szerepel a következő három kérdés esetében is, lenne egy javaslatom arra, hogy milyen módon határozzuk ezt meg, hogy amennyiben ez későbbre is tehető, akkor ezt tegyük meg, és akkor eldöntjük azt, hogy hogyan kívánunk érvelni, mert azonos lehet a következő három kérdés esetében is.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Akkor feltesszük szavazásra azzal, hogy még esetleg az indoklására visszatérünk. Mivel nem volt támogató javaslat, ki az, aki a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett dönt? Köszönöm. Megállapítom, hogy 8 szavazattal egyhangúlag a kérdés hitelesítését megtagadtuk. Menjünk tovább.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

13. kérdés következik. Ugyanaz a két magánszemély nyújtotta be, aki az előző kérdést. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek megfelel, és azon a következő kérdés található.

13. „Egyetért-e azzal, hogy a nő terhességének 12. hetéig dönthessen arról, hogy akar-e szülni?”

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Igyekszem a problémát röviden összefoglalni. Azt gondolom, hogy legkönnyebben kezdve, egyértelműségi probléma ezzel nincs. Országgyűlési hatáskörbe tartozik, ez is világos. Az is elsőre látszik, hogy nem ütközik olyan kizárt tárgykörbe a kérdés, amit az Alkotmány nevesítene. Amit végig érdemes gondolni, hogy itt felvethető-e a burkolt alkotmány-módosítás tilalma, a következők szerint látom ezt megalapozottnak. Lényeges az a kérdés, hogy az abortusz terhesség-megszakítás kérdésében milyen alapjogi konfliktusról beszélünk. Az egyik oldalon az anya önrendelkezési joga áll, ami az emberi méltósághoz való jogból következik. A másik oldalon pedig fennáll a magzat életvédelmének a kérdése, ami az állam részéről igényel egy tevőleges védelmet, beavatkozást, amely akár szabályozás útján is megvalósulhat. Ezt a fajta kettősséget az Alkotmánybíróság releváns döntései, a 64/1991. és a 48/1998. annyiban fenntartják, hogy nem válaszolják meg azt a kérdést, hanem ezt a jogalkotóra bízzák, hogy vajon a magzat jogalany-e. Azt egyértelműen rögzítik, hogy tevőleges intézkedésekkel kell fellépni az államnak a magzat élet védelmében. Ez nem zárja ki persze a terhesség-megszakítás kérdését, de ehhez kellő súlyú indokra van szükség, ez a hatályos szabályozás szerint vagy egészségügyi okot, vagy bármely más rendkívüli körülményt jelent, vagy tipikusan súlyos válsághelyzetet. Amikor valaki erre hivatkozik, akkor számos lépcsőn kell keresztül menni, hogy ezt végigvihesse. Ennyit zárójelben, ami azt az érvelést próbálja erősíteni, hogy önmagában a terhesség-megszakítás lehetőségének időhatárhoz kötése és kimondása egy népszavazási kérdésben, tulajdonképpen többről szól, mint ami elsőre látszik, mert hogy ennél jóval több az alkotmányos tartalma ennek az alapjognak. Ha így születik egy népszavazási kérdés, annak szükségszerű következménye az Alkotmány szövegének módosítása, ami érinti a releváns jogszabály-, vagy normahelyeket az emberi méltóság és emberi élet védelme tekintetében. Ebben a megfontolásban csak a nő oldaláról veti fel a kérdést, kizárólag az ő rendelkezési jogát nevesíti kellő figyelemmel.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Akkor a végső konklúzió az az, hogy a kérdés így burkolt alkotmány-módosítást eredményezne tulajdonképpen, ha jól értem. Igaz? Én megjegyzem egyébként, nekem a kérdéssel az is a gondom, hogy ez annyira egyszerűre sikeredett, hogy finom legyen, hogy ez így számomra meglehetősen nehezen értelmezhető. Tehát akar-e szülni? És mi van, ha nem akar? Most akkor ebből mi következik? Hogyan jön ide egyáltalán az abortusz, vagy ide jönne, vagy sem, tehát annyira egyszerű ez a kérdés, hogy ezt csak jószérivel beleértjük már az egyéb következményeket, meg belegondolunk, hogy mire gondolhat a kérdező, de korántsem olyan egyértelmű egyébként a helyzet szerintem. Ennyi lett volna röviden. Kérdezem, hogy kinek van még észrevétele, véleménye az üggyel kapcsolatban? Éva parancsolj.

Dr. Bozsóki Éva OVB tag

Csatlakoznék Zoltán felvetéséhez, hogy a kérdésfeltevés nemcsak alkotmány-módosításra irányul, hanem egyben alkotmány sértő is. Tehát én is ahhoz csatlakozom, hogy a kérdés nem hitelesíthető.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. Én Elnök Úr véleményéhez csatlakozom, hogy a kérdés az egyáltalán nem egyértelmű, hiszen csak megjegyzem, hogy mondjuk az abszurditás határait súrolom azt gondolom, de a 12. hetet követően is beállhat olyan helyzet, nyilván elsősorban egészségügyi

állapotra gondolok, ami felvetheti a szükségszerű beavatkozásnak a lehetőségét, és hogy akar-e szülni, ott meglehetősen problematikus válaszok is szülehetnek, úgyhogy ebből kifolyólag már én az egyértelműségnél megállnék, és azt mondanám, hogy nem felel meg a követelményeknek.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Nem akarom elviccelni a kérdést, de ez, hogy akar-e szülni, szóval ez annyira primitíven van megfogalmazva, hogy erre szerintem, nem tartalmazza azokat, amiket ti beleláttok, ha úgy vesszük, és nagyon egyszerűen nézzük a kérdést. Nem akar. De nem kell, hogy akarjon, mert ha egyszer valaki teherbe esett, akkor előbb-utóbb szülni fog, még ha nem akar, akkor is, ha csak nem a császármetszést választja, mely egyébként az is benne lehet ebben a dologban.

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Egy rövid reakció. Én egyetértek az egyértelműségi problémák felhozásával, minden szempontból egyetértek, én nem vizsgáltam ezt, mert megálltam az alkotmánysértő pontnál, ami szerintem előbb vizsgálendő, mint az egyértelműség kérdése, tehát akár vegyük be mindkettőt az indokolásba, és akkor ez így teljes.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Van-e más érv, mert akkor szavazhatunk. Kérdés, hogy mindkét érvrendszert belevegyük-e, vagy sem? Megemlítjük, akkor jó köszönöm szépen. A kérdés hitelesítése mellett senki nem szólt, ki az, aki az elutasítás mellett dönt? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 8 szavazattal a kérdés hitelesítését megtagadtuk. Nézzük a következőt.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Tisztelt Bizottság! Utolsó előtti kérdéshez érkeztünk. Ugyanaz a két magánszemély nyújtotta be a kérdést. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek megfelel álláspontunk szerint, és azon a következő kérdés került feltüntetésre.

14. „Egyetért-e azzal, hogy továbbra is bárki az Alkotmánybírósághoz fordulhasson, ha úgy látja, hogy egy jogszabály alkotmánysértő?”

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

Köszönöm szépen. A hatályos szabályozás szerint az Alkotmánybíróságról szóló törvény rendezi azt, hogy milyen hatáskörökkel rendelkezik az Alkotmánybíróság. Ha az előkérdésben, vajon milyen hatáskörre gondolt pontosan az előterjesztő, akkor azt gondolom, hogy ez tulajdonképpen egyértelmű lehet, hogy ez a jogszabály alkotmányosságának utólagos vizsgálata nevű hatáskör, ami az absztrakt, utólagos normakontroll néven fut a zsargonban. Ennek a lényege az, hogy bárki, aki úgy gondolja, hogy valamilyen jogszabály alkotmánysértő, az ilyen tartalmú indítványt terjeszthet az Alkotmánybíróság elé. A változás ott van, hogy az Alaptörvény szövege tartalmazza a legfontosabb alkotmánybírósági hatásköröket, és ezek között ilyen tartalmú populáris, bárki által kezdeményezhető alkotmánybírósági hatáskör, ami jogszabály utólagos felülvizsgálatára irányul, már nincsen. A dilemma tehát ott van, hogy ez a fajta kettősség a szabályozásban az hogyan oldható fel. És itt utalnék arra, hogy érdemes megvitatni azt, hogy hogyan viszonyuljunk az érvényes, de nem hatályos Alaptörvényhez, mint esetlegesen kizárt tárgykörre, illetve burkolt alkotmánymódosításra vonatkozóan. Azt gondolom, hogy az OVB abban a speciális helyzetben van, hogy a népszavazási kérdés hitelesítésekor egy teljes folyamatot lát, és kell lásson maga előtt, amelynek a vége az alapesetben, hogy van egy mondjuk eredményes ügydöntő népszavazás, ami adott időpillanatban kötelező az országgyűlés jogalkotására, és ezt a végpontot kell szem

előtt tartanunk, amikor az a kérdés, hogy vajon ez a fajta kötelezési jogalkotásra az érintett valamilyen kizárt tárgykört vagy sem. Ilyen értelemben azt gondolom, hogy a speciális eljárásra és hatáskörünkre tekintettel, nem kerülhető meg az, hogy alkalmazzuk, vagyis értelmezzük, és legyünk tekintettel az érvényes, de még nem hatályos jogszabályokra. Ez a joggyakorlatban kizárólag alkotmányt jelenthet, és semmi egyebet. Én azt gondolom, hogy bármennyire furcsa, erre valamilyen módon utalni és hivatkozni kell. Hogyha ez egy hatalmas dogmatikai ugrás, akkor én arra tennék javaslatot, hogy az egyértelműség keretében oldjuk ezt fel abban az értelemben, hogy a választópolgár számára nem egyértelmű az, hogy az igen és nem voksával egészen pontosan milyen szabályozást támogat, amikor a hatályos szabályozás lehetővé teszi a kérdés szerinti hatáskörgyakorlást az Alkotmánybíróság előtt, a majdani szabályozás pedig nem teszi azt lehetővé. Itt tekintettel vagyunk a még nem hatályos Alaptörvényre, de az egyértelműség keretében oldjuk fel ezt a dilemmát. Utalnék arra, hogy az Alkotmánybíróság is volt már ennyire kreatív, amikor például szintén az egyértelműség kérdésében hozta fel azt a szempontot, hogyha a választópolgár nem úgy él a népszavazás kezdeményezési jogával, ami tulajdonképpen rendeltetésszerű lenne, akkor tulajdonképpen meg lehet tagadni a hitelesítést. Erről beszéltünk már korábban, hogy ez időnként probléma a komolytalan kérdéseknél. Tehát az egyértelműség kérdésében ezt én megoldhatónak látom ezt a fajta dilemmát. A saját előterjesztésemben leírt érvekből egy picit visszalépve, amit arról a dilemmáról írtam, hogy vajon a nem szavazatok többségbe kerülése esetén az eredményes népszavazás mire kötelezi az Országgyűlést, azt fenntartom, hogy ezt nem tudjuk, de azt nem állítom, hogy ez megtagadási ok lenne, ezt, ha majd az indokolás születik, akkor kérem, hogy ne vegyünk bele, de azt gondolom, hogy itt megállhatunk, hogy egyértelműségi problémát látunk a hatályos és a később hatályos szabályozás különbsége miatt. Köszönöm szépen.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen az előterjesztést. Én érteni vélem a magam részéről. Kinek van észrevétele, hozzászólása? András parancsolj.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm szépen. A magam részéről fenntartom a véleményemet, és a dogmatikai ugrást, én személy szerint nem támogatom, tehát elfogadott Alaptörvény, ami nem hatályos, Elnök Úr felolvasta, a 2012. január 1-jétől lesz hatályos, azt nem venném figyelembe. Jelenleg hatályos, hogy a ránk vonatkozó hitelesítés körében irányadó 1989. évi III. törvény, az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről, annak a preambuluma a továbbiakat mondja ki. Alkotmányos alapelv, hogy a hatalom birtokosa a nép. Hatalmát az alkotmány keretei között elsősorban választott képviselői útján gyakorolja. És még van itt két gondolat. A jelenleg hatályos Alkotmányunk alapján a 24. § (3) bekezdése alapján az Alkotmány megváltoztatásához, valamint az Alkotmányban meghatározott egyes döntések meghozatalához az országgyűlési képviselők kétharmadának a szavazata szükséges. Ebből a rendelkezésből vezette le az Alkotmánybíróság a 25/1999. határozatában, hogy alkotmánymódosítás csak Alkotmányban előírt eljárási rendben történhet. Az Alkotmány módosítására irányuló kérdésben a választópolgárok által kezdeményezett népszavazásnak nincs helye. Én adott esetben ebből a körből közelíteném meg a kérdést. 2012. január 1-jéig még sok minden, bár annyira már fizikailag és jogtechnikailag nem sok minden történhet, de én jogásként ózdkodnék attól továbbra is, hogy nem hatályos jogszabály, vagy alaptörvény indokolásunknak a része legyen, maximum utalásként, de egyebekben, hogy csak arra alapozzunk egy döntést, azt nem tudom támogatni. Köszönöm.

Dr. Pozsár-Szentmiklós Zoltán OVB tag

Egy tartalmi érvet próbálnék mondani a nem hatályos jogszabály alkalmazása tekintetében,

illetve egy példával élnék. Az állampolgárságról szóló törvényünk úgy szól, hogy ha nyilván ennek a törvénynek nincsen visszamenőleges hatálya, hogy minden egyes személy esetében azok az állampolgársági jogszabályok és törvények lesznek irányadóak, és alkalmazandóak az ő esetében, amelyek a születése időpontjában hatályban voltak. Itt legalább négy olyan törvényt lehet mondani, de hármát bizonyosan, amely most nincs hatályban, de most Magyarországon élő állampolgárok esetében ezeket időnként alkalmazni kell. Van arra példa, hogy nem hatályos jogszabályt alkalmazunk, mert a jog ismeri tulajdonképpen ezt a fajta lehetőséget. Azt is mondhatnám persze, hogyha mondjuk egy jogvitában alkalmazandó jogszabály időközben megváltozik, akkor nyilván ezt jól ismeritek, az eljárási szabályok megváltozása az nem okoz gondot, de a jogviszony keretében és egy időpontjában hatályban volt jogszabályt kell továbbra is figyelembe vennünk abban a tekintetben, hogy kinek mi a kötelezettsége. Ismét csak arról van szó, hogy egy nem hatályos jogszabályt mégiscsak alkalmazzunk akár egy későbbi bírósági eljárásban. Köszönöm.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Nyilván értjük a problémát, és Andrásnak az aggályát is részben, de ez egy sajátos helyzet, és ezt kell valahogy megoldanunk.

Dr. Litresits András OVB tag

Köszönöm. Még egy gondolat saját lándzsatorésem mellett, hogy az 1998. évi III. törvény 10. §-a szerint az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha nem tartozik az Országgyűlés hatáskörébe, ha nem lehet országos népszavazást tartani, ha a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelmények, ha ugyanazon tartalmú kérdésben három éven belül eredményes országos népszavazást tartottak, ha az aláírásgyűjtő ív nem felel meg a választási eljárásról szóló törvényben foglalt követelményeknek, illetve ha nem tartalmazza a 13. § szerinti egyértelműségi elvárást. A jelenleg hatályos alkotmányunk 28/C. § (5) bekezdése sorolja fel a tilalmazott jogköröket. Ott az alkotmányt úgy nevesíti, hogy az alkotmány népszavazásáról, népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseit. Ezek valamilyen szinten azt gondolom, korlátokat szabnak a bizottság döntésének meghozatalában. Nyilván a többségi döntést én tudomásul fogom venni. Igazándiból csak ezt szeretném hangsúlyozni, hogy én a Ptk-s példából kiindulván nem tudom azt akceptálni, hogy kizárólag nem hatályos jogszabályokra hivatkozunk. Ha belekerül az egyértelműségi kérdés, akkor nyilván ez megnyugtató számomra.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Két alkotmányos rendelkezés van jelenleg. Az egyik, amely érvényes és hatályos. A másik, amely csak érvényes, ezek pedig egymásnak ellentmondanak, és ezzel összefüggésben egyértelműség hiánya az, amely érvként itt összejön, vagy felhozható, tehát nem más. Én a magam részéről egyébként azért mondom ezt, mert osztom a Zoltán által elmondottakat. Szavazhatunk? Ki az, aki a kérdés hitelesítését támogatja? Nincs ilyen szavazat. Ki az, aki a megtagadás mellett szavaz? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 8 szavazattal egyhangúlag döntöttünk úgy, hogy a kérdés hitelesítését megtagadtuk. Az érvek azt hiszem elhangzottak, az előterjesztésben is szerepel.

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Az utolsó kérdést olvasnám fel. Két magánszemély nyújtotta be hasonlóan az előző háromhoz. Az aláírásgyűjtő ív a formai követelményeknek eleget tesz. Az íven a következő kérdés szerepel:

15. *„Egyérté-e azzal, hogy továbbra is önálló országgyűlési biztos védje a személyes adatainkat, a közérdekű adatokat viszont ne titkolhassák el előlünk?”*

Dr. Pozsár-Szentmiklósy Zoltán OVB tag

A szabályozás háttere az, hogy a hatályos alkotmány az adatvédelmi biztost nem nevesíti, hanem lehetővé teszi azt, hogy az Országgyűlés az egyes jogok védelmére külön biztosokat válasszon. Ennek az eredménye az, hogy egy külön adatvédelmi törvény állítja fel az adatvédelmi biztost a jogintézményét, tehát a hatályos jogszabály alapján nem vethető fel az Alkotmány érintettsége, és a burkolt alkotmány-módosítás kérdése. Az Alaptörvény ugyanakkor úgy rendelkezik, hogy az adatvédelmi kérdéseket független hatóság ellenőrzi, és gondozza. Tehát már nem ombudsman, hanem egy hatóság, amit az Alaptörvény ismer, és ehhez képest egy darab ombudsman maradna meg. Ez a fajta dilemma, amit az előző kérdésnél végig jártunk, hogy a két szabályozás különbsége az az egyértelműséget érinti, azt gondolom, hogy itt is fennáll. És még egy szempont az egyértelműséghez, azt gondolom az, hogy az legyen-e önálló adatvédelmi biztos, és, hogy egyébként a közérdekű adatok legyenek megismerhetőek, ez a kérdés második fele, ezek egymástól független kérdések, amelyek egymástól függetlenül is megválaszolhatóak, egyik nem függvénye a másiknak. Lehet olyan eset, hogy valaki az első kérdésre igennel, a másikkra pedig nemmel kíván válaszolni. A kérdések ilyen fajta összekapcsolása szintén az egyértelműséget zavaró szempont, úgyhogy azt javaslom, hogy a kérdést a testület ne hitelesítse.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

Köszönjük szépen. Más érvek, észrevételek vannak-e? Itt az előzőekhez képest van egy új érv, nevezetesen az, hogy a kérdés valóban két részből áll, amelyek nincsenek egymással logikai összefüggésben. Ennyiben az egyértelműség hiánya akár ezen ok miatt önmagában is komolyan felvethető. Van-e hozzászólás? Ha nincsen, akkor az elhangzottak szerint teszem fel a szavazásra a kérdést. Ki az, aki a kérdés hitelesítésének a megtagadása mellett foglal állást? Köszönöm szépen. Megállapítom, hogy 8 szavazattal a kérdés hitelesítését egyhangúlag megtagadta az Országos Választási Bizottság. Az érvek elhangzottak emellett, az egyebekben van-e az irodának előterjesztése?

Dr. Jackli Tamás OVI tag

Az Egyebekben nincsen előterjesztés.

Dr. Bordás Vilmos OVB elnök

A 12-re mondtuk, hogy visszatérünk. Ott két érv hangzott el, az egyik, ha a mostani alaptörvényt nézzük, akkor a kérdés megtévesztő, a második érv – amit a Zoltán ismertetett –, az az egyértelműségi probléma. Kérdés, hogy ez a második érv is szerepeljen-e az indoklásban? Aki úgy látja, hogy igen, az kérem, hogy szavazzon. Igen, ezt is megszavaztuk, akkor mindkét érvet felhoznánk. Köszönöm szépen. Ezzel megvagyunk? Jó. Köszönöm szépen mindenkinek a megjelenést. Emlékeztetnék mindenkit arra, hogy hétfőn reggel 9-kor ugyanúgy OVB ülés van a többi kérdésben. Köszönöm szépen. Hétfőn 9-kor találkozunk.

k.m.f.

**dr. Bordás Vilmos s. k.
elnök**